

İCRANIN MECRASI VE İSTANBUL'DA MÜZİĞİN KESİŞEN KİMLİKLERİ

MEDIA OF PERFORMANCE
AND INTERSECTING IDENTITIES
OF MUSIC IN ISTANBUL

İSTANBUL
ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ

Konferans | Conference
1-2 Kasım | November 2019
Pera Müzesi | Pera Museum

İCRANIN MECRASİ VE İSTANBUL'DA MÜZİĞİN KESİŞEN KİMLİKLERİ

Suna ve İnan Kır   Vakfı İstanbul Araştırmaları Enstitüsünün, 2018 yılında başlattığı "İstanbul ve Müzik" Araştırma Programı (İMAP), çalışmalarına çok disiplinli ve uluslararası bir konferansla devam ediyor: "İcranın Mecrası ve İstanbul'da Müziğin Kesişen Kimlikleri." Konferans, şehrin farklı dönemlerinde, çeşitli insan gruplarının müziği alımlayışı, müziğin icrası ve tartışma kanallarını, tüm bunların şehir içindeki hareketini ve şehre dair anlatılarını düşünmeye zemin oluşturmayı amaçlıyor.

"İcranın Mecrası ve İstanbul'da Müziğin Kesişen Kimlikleri" konferansı, İstanbul'da müziğin hangi dini, seküler, askeri ortam ve mek  nlarda oluştuğu; kimler tarafından icra edildiği, bestecileri ve müziği kimlerin desteklediği; halkın eğlencesinde ne şekilde yer aldığı; kent içindeki varlığı ve yaygınlığı; nasıl k  ğıda d  k  ld  ğu ve hangi terimlerle tartışıldığı gibi konuları farklı disiplinlerden araştırmacıların katılımıyla irdeliyor.

Derya Türkan'ın koordinat  rl  ğ ndeki İMAP'ın 1-2 Kasım 2019'da Pera Müzesi'nde gerçekleştireceği konferansın bildirileri, müziğin çeşitli inançların ibadetindeki yeri; eğlence ve boş zaman etkinliği olarak, dolayısıyla mesire alanlarında, meclislerde ve kahvehanelerde müzik; radyo, taş plak, fonograf gibi teknolojilerin mek  na ve müziğin dolaşımına etkileri; notanın İstanbul'a gelişi ve müzik eğitimi; kimlik yaratımı ve ifadesinde müziğin rolü gibi konulara odaklanıyor. Ayrıca, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'ne bağışlanan Nuri Duyguer ve Alâeddin Yavaşça koleksiyonları üzerine yapılan çalışmaların detayları da akademik camiaya ilk kez sunuluyor.

Akademik Koordinatör

Emir Alışık

Organizasyon Komitesi

Derya Türkan
M. Baha Tanman
Zeynep Ögel
Gülru Tanman
K. Mehmet Kentel

Danışma Kurulu

Cem Behar
Ersu Pekin
Refik Hakan Talu
Cihat Aşkın

Grafik Tasarım

Volkan şenozan

İletişim

Büşra Mutlu
Irmak W  ber
Merve Evirgen
Grup 7

T  rk  -İngilizce  eviri

Tunca  aylant

İngilizce-T  rk    eviri

Serhat Uyurkulak

MEDIA OF PERFORMANCE AND INTERSECTING IDENTITIES OF MUSIC IN ISTANBUL

Suna and İnan Kır   Foundation Istanbul Research Institute continues its activities on music, which they have initiated with "Istanbul and Music" Studies Program (IMSP) in 2018, with a multidisciplinary and international conference. With the "*Media of Performance and Intersecting Identities of Music in Istanbul*" conference, the institute aims to form a basis for thinking upon various people groups' reception of music in different periods of the city, performance of music and media of deliberation, the movement of all these within the city, and their narratives about the city.

Researchers from several disciplines participating in "*Media of Performance and Intersecting Identities of Music in Istanbul*" address issues such as the religious, secular, military spheres and places in which music is formed in Istanbul, performers of music, patrons of composers and the music, the extent to which music is involved in public entertainment, its existence and prevalence within the city, the documentation of music and the terms used in deliberating on music.

On November 1-2, 2019, "Istanbul and Music" Studies Program coordinated by Derya Türkan, will be holding the conference at the Pera Museum, focusing on topics such as the role of music in rituals of various beliefs; music, as an entertainment and pastime activity, thus, in promenades, *meclises*, coffeeshouses; effects of technologies like radio, gramophone record, phonograph on space and circulation of music; the arrival of notation to Istanbul and music education; the role of music in formation and expression of identity. Moreover, details of the works on Nuri Duyguer and Alâeddin Yavaş a collections, which have been recently donated to Istanbul Research Institute, are going to be presented to the academic community for the first time.

Academic Coordinator

Emir Alışık

Organizing Committee

Derya Türkan
M. Baha Tanman
Zeynep   gel
G  lru Tanman
K. Mehmet Kentel

Advisory Board

Cem Behar
Ersu Pekin
Refik Hakan Talu
Cihat Aşkın

Graphic Design

Volkan şenozan

Communication

Büşra Mutlu
Irmak W  ber
Merve Evirgen
Grup 7

Turkish-English Translations

Tunca  aylant

English-Turkish Translations

Serhat Uyurkulak

KONFERANS VE KONSER PROGRAMI
CONFERENCE AND CONCERT PROGRAM

Pera Müzesi | Pera Museum

01.11.2019 – CUMA

09.00–09.20	KARŞILAMA VE SUNUŞ M. Baha Tanman Derya Türkan
09.20–10.00	AÇILIŞ KONUŞMASI Martin Stokes – Bir Etnomüzikoloğun İstanbulu
10.00–10.15 10.15–10.30	Soru & Cevap Kahve Arası
10.30–11.30	ERKEN MODERN İSTANBUL'DA MÜZİK Moderatör: M. Baha Tanman Zeynep Yıldız Abbasoğlu – Osmanlı İstanbul'unda Timurlu İmgeleri: Müziğin Merâgî'si, Şiirin Nevâyî'si Ersu Pekin – Kadınlar, Albümler, Resimler: 17. Yüzyıl İstanbul'unda Kadın Müzisyenler Namık Sinan Turan – Osmanlı İmparatorluğu'nda Püritenizmin Tasavvuf Kültürüne Müdahale Alanlarından Biri Olarak Semâ ve Müzik: Kadıẓâdeliler ve Meşâyih Arasındaki Mücadelenin Anatomisi
11.30–11.45 11.45–13.00	Soru & Cevap Öğle Arası
13.00–14.30	ŞEHİRİ VE MEKÂNİ MÜZİK BAĞLAMINDA HARİTALANDIRMAK Moderatör: Panagiotis C. Poulos Onur Öner – Şehir ve Müzik: Geç Osmanlı Dönemi İstanbul'unda Müzisyenlerin Hareketliliği Süleyman Şenel – 20. Yüzyıl Başlarında Yapılan Plâk Kayıtlarından "Çalgılı Kahve Musikisi"nin İzini Sürmek G. Carole Woodall – Cazi Haritalandırmak: Erken Dönem Cazin 1920'ler İstanbul'undaki Cazibesi ve Oluşturduğu Tehdit Evrin Hikmet Öğüt – Sokaktan Yükselen Sesler: İstanbul'un Müzik Haritasında Göçmen Müzisyenler
14.30–14.45 14.45–15.00	Soru & Cevap Kahve Arası
15.00–16.20	MÜZİĞİ KAYDETMEK: GEÇMİŞİN SES MANZARALARINDAN NOTALAR VE ARŞİVLER Moderatör: Zeynep Yıldız Abbasoğlu Judith I. Haug – Osmanlı Müziği'nde Sözlü Kültür, Kayda Geçirme ve Tarihsellik Panagiotis C. Poulos – Geçmişe Giden Pek Çok Yol: Osmanlı/Türk Müziği ve Kayıt Teknolojisi Rıdvan Aydın – Osmanlı/Türk Müziği Geleneğinin Karamanlıca Kaynakları: Bizans Notasıyla Yazılmış Nota Mecmuaları Cem Behar – Şûrî'nin Esrarengiz ve İbretlik Serüveni
16.20–16.40	Soru & Cevap

01.11.2019 – FRIDAY

09.00–09.20	OPENING REMARKS M. Baha Tanman Derya Türkan
09.20–10.00	KEYNOTE SPEECH Martin Stokes – An Ethnomusicologist's Istanbul
10.00–10.15 10.15–10.30	Discussion Coffee Break
10.30–11.30	MUSIC IN EARLY MODERN ISTANBUL Chair: M. Baha Tanman Zeynep Yıldız Abbasoğlu – Timurid Images in Ottoman Istanbul: Merâgî in Music Circles, Nevâyî in Poetry Circles Ersu Pekin – Women, Albums, and Images: Women Musicians in 17 th Century Istanbul Namık Sinan Turan – Semâ and Music as one of the Areas of Intervention in Sufi Culture of Puritanism in the Ottoman Empire: The Anatomy of the Struggle between Kadıẓâdelis and Sheikhs
11.30–11.45 11.45–13.00	Discussion Lunch
13.00–14.30	MAPPING CITY AND SPACE THROUGH MUSIC Chair: Panagiotis C. Poulos Onur Öner – City and Music: Musicians' Mobility in the Late Ottoman Istanbul Süleyman Şenel – Tracing the Coffeehouses with Music from the Records Made in the Beginning of the 20 th Century G. Carole Woodall – Mapping Jazz: Allure and Threat of Early Jazz in 1920's Istanbul Evrin Hikmet Öğüt – Rising Voices from the Street: Immigrant Musicians in the Music Map of Istanbul
14.30–14.45 14.45–15.00	Discussion Coffee Break
15.00–16.20	RECORDING MUSIC: NOTATIONS AND ARCHIVES FROM PAST SOUNDSCAPES Chair: Zeynep Yıldız Abbasoğlu Judith I. Haug – Orality, Literacy and Historicity in Ottoman Music Panagiotis C. Poulos – Many Routes to the Past: Ottoman/Turkish Music and Recording Technology Rıdvan Aydın – Karamanlidika Sources of Ottoman/Turkish Music Tradition: Music Books Written in Byzantine Notation Cem Behar – The Mysterious and Exemplary Adventure of Şûrî and its "Elementary" Solution
16.20–16.40	Discussion

02.11.2019-CUMARTESİ

09.00-10.20	BİR KİMLİK VEÇHESİ OLARAK MÜZİK Moderatör: Martin Stokes Merih Erol - On Dokuzuncu Yüzyılda Osmanlı Rumlarının Müzikal Kimliği Walter Feldman - Moldova'dan İstanbul, Atina ve New York'a Ulusaşırı Kasap Havası Müziği (y. 1750-1950) Melih Duygulu - İstanbul Bektaşilerinde Müzik Kültürü Martin Greve - İstanbul'daki "Büyük Dersim" Müziği
10.20-10.35	Soru & Cevap
10.35-10.50	Kahve Arası
10.50-12.10	KÜLTÜRLERARASI MÜZİK Moderatör: Martin Greve Mehmet Ali Sanlıkol - Bizans Neumatik Notasyonunda Osmanlı/Türk Müziği: Osmanlı/Türk Müziği ve Bizans Müziği Arasındaki Kültürel Farklılıkları Anlamak Bülent Aksoy - Osmanlı Dünyasının Musikisinde Kesişen Yollar Aram Kerovpyan - Osmanlı Müzik Terimlerinin Ermeni Kilise Mugannileri Arasında Kullanımı Ertuğrul Sevsay - Türk Tangolarının Kısa Tarihi ve Türk Müzik Sanatındaki Yeri
12.10-12.25	Soru & Cevap
12.25-13.30	Öğle Arası
13.00-14.30	İSTANBUL ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ'NDE YENİ KOLEKSİYONLAR Moderatör: Gülru Tanman Ersu Pekin, Hüseyin Kıyak - Nuri Duyguer Koleksiyonu Sinan Sipahi, Harun Korkmaz - Alâeddin Yavaşca Koleksiyonu
14.30-14.45	Soru & Cevap
14.45-15.00	Kahve Arası
15.00-15.30	KAPANIŞ KONUŞMASI Cem Behar
16.30	İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde sergi ziyareti: Hafıza-i Beşer: Osmanlı Yazmalarından Hikâyeler
19.00-20.30	KONSER
20.30	KOKTEYL

02.11.2019 - SATURDAY

09.00-10.20	MUSIC AS IDENTITY FORMATION Chair: Martin Stokes Merih Erol - Musical Identity of Ottoman Greeks in the Nineteenth Century Walter Feldman - The Music of the Transnational <i>Kasap</i> Dance, from Moldova to Istanbul, Athens and New York (ca. 1750-1950) Melih Duygulu - Music Culture among Bektashis of Istanbul Martin Greve - Music from "Larger Dersim" in Istanbul
10.20-10.35	Discussion
10.35-10.50	Coffee Break
10.50-12.10	MUSIC IN-BETWEEN CULTURES Chair: Martin Greve Mehmet Ali Sanlıkol - Ottoman / Turkish Music in Byzantine Neumes: Understanding the Cultural Differences between Ottoman / Turkish Music and Byzantine Music Bülent Aksoy - Crossing Paths in the Music of Ottoman World Aram Kerovpyan - The Use of Ottoman Musical Terms Amongst Armenian Church Cantors Ertuğrul Sevsay - Brief History of Turkish Tangos and Their Role in the Polyphonic Turkish Music
12.10-12.25	Discussion
12.25-13.30	Lunch
13.00-14.30	NEW COLLECTIONS IN ISTANBUL RESEARCH INSTITUTE Chair: Gülru Tanman Ersu Pekin, Hüseyin Kıyak - Nuri Duyguer Collection Sinan Sipahi, Harun Korkmaz - Alâeddin Yavaşca Collection
14.30-14.45	Discussion
14.45-15.00	Coffee Break
15.00-15.30	CLOSING REMARKS Cem Behar
16.30	Tour of the current exhibition at Istanbul Research Institute: Memories of Humankind: Stories from the Ottoman Manuscripts
19.00-20.30	CONCERT
20.30	CLOSING RECEPTION

KONSER PROGRAMI

PERA MÜZESİ "KESİŞEN DÜNYALAR:
ELÇİLER VE RESSAMLAR" SERGİ KATI

Tanbur Taksimi

Rast Peşrevi

Bestekâr: Benli Hasan Ağa

Rast Kâr (Haydarnâme)

Bestekâr: Abdülkadir Meragi

Pençgâh Beste

Bestekâr: İtri

Rast Beste

Bestekâr: Zaharya

Gülizar Ağır Semai

Bestekâr: Tanburi İsak

Suzidilara Ağır Semai

Bestekâr: Sultan III. Selim

Ney Taksimi

Hisar Tevşih

Bestekâr: Dede Efendi

Solist: İbrahim Suat Erbay

Şehnazbuselik Yürük Semai

Bestekâr: Zekai Dede

Sine Keman Taksimi

Uşşak Şarkı

Bestekâr: Hacı Arif Bey

Solistler:

Dilek Türkan

Gül Yazıcı

Çiğdem Yarkın

Acemaşiran Şarkı

Bestekâr: Hamparsum Limonciyan

Acemkürdi Şarkı

Bestekâr: Nikoğos Ağa

Tahir İstanbul Türküsü

Karcıgar Köçekçe

Çargâh Sirto

Sazlar: Hasan Esen: Sine Keman, Derya Türkan: Kemençe, Özata Ayan: Tanbur,
Mete Aslan: Ud, Volkan Yılmaz: Ney, Serkan Halili: Kanun, Serdar Bişiren: Kudüm, Daire

Solistler: Gürsoy Dinçer, İbrahim Suat Erbay, Yahya Geylan, Murat İrkilata, Dilek Türkan,
Çiğdem Yarkın, Gül Yazıcı, İlhan Yazıcı.

CONCERT PROGRAM

PERA MUSEUM "INTERSECTING WORLDS:
AMBASSADORS AND PAINTERS" EXHIBITION FLOOR

Tanbur Taksim

Rast Peşrev

Bestekâr: Benli Hasan Ağa

Rast Kâr (Haydarnâme)

Bestekâr: Abdülkadir Meragi

Pençgâh Beste

Bestekâr: İtri

Rast Beste

Bestekâr: Zaharya

Gülizar Ağır Semai

Bestekâr: Tanburi İsak

Suzidilara Ağır Semai

Bestekâr: Sultan III. Selim

Ney Taksim

Hisar Tevşih

Bestekâr: Dede Efendi

Solist: İbrahim Suat Erbay

Şehnazbuselik Yürük Semai

Bestekâr: Zekai Dede

Sine Keman Taksim

Uşşak Şarkı

Bestekâr: Hacı Arif Bey

Solistler:

Dilek Türkan

Gül Yazıcı

Çiğdem Yarkın

Acemaşiran Şarkı

Bestekâr: Hamparsum Limonciyan

Acemkürdi Şarkı

Bestekâr: Nikoğos Ağa

Tahir İstanbul Türkü

Karcıgar Köçekçe

Çargâh Sirto

Orchestra: Hasan Esen: Sine Keman, Derya Türkan: Kemençe, Özata Ayan: Tanbur,
Mete Aslan: Ud, Volkan Yılmaz: Ney, Serkan Halili: Kanun, Serdar Bişiren: Kudüm, Daire

Soloists: Gürsoy Dinçer, İbrahim Suat Erbay, Yahya Geylan, Murat İrkilata, Dilek Türkan,
Çiğdem Yarkın, Gül Yazıcı, İlhan Yazıcı.

ÖZETLER
ABSTRACTS

Bir Etnomüzikoloğun İstanbulu

Martin Stokes

Bir etnomüzikoloğun perspektifinden İstanbul nasıl bir şehir olarak görünür? Başlı başına bir konu olarak şehir, 1980'lerde etnomüzikoloji araştırmalarında geriye itilen bir unsur olmaktan çıkıp ön plana geçmiştir. O zamandan itibaren de küreselleşmeye ve buna bağlı dönüşümlere odaklanan daha geniş anlatılara dâhil edilmiştir. Bildiri küresel şehrin son birkaç on yıl içinde geçirdiği değişimlere dair üretilen anlatılarda İstanbul'a müzikal açıdan nasıl yer verildiğine ilişkin bazı örnekleri incelerken etnomüzikolojik bilginin hem eleştirel hem de tarihsel anlamda İstanbul çalışmalarına nasıl bir katkı sunduğunu tartışıyor.

Londra'daki King's College'da King Edward müzik profesörü olan Stokes, British Academy üyesidir. Etnomüzikolog olarak özellikle Avrupa ve Ortadoğu müzikleri ile ilgilenmektedir. Rachel Harris ile beraber yayına hazırladığı en son kitabı Theory and Practice in the Music of the Islamic World: Essays in Honour of Owen Wright (Routledge, 2017) (İslam Dünyası Müziğinin Teorisi ve Pratiği: Owen Wright Onuruna Makaleler) başlığını taşıyor.

An Ethnomusicologist's Istanbul

Martin Stokes

What kind of city is Istanbul, from an ethnomusicological perspective? The city, as a distinct topic, moved from the background of ethnomusicological research to the foreground in the 1980s. Since then it has been swept into broader accounts of globalization and related transformations. The paper tracks some of the ways in which Istanbul has been musically located in accounts of the transformation of the global city in recent decades. And it asks what ethnomusicological knowledge brings to the study of Istanbul, both critically and historically.

Stokes is King Edward Professor of Music at King's College London, and a Fellow of the British Academy. He is an ethnomusicologist with a particular interest in Europe and the Middle East. His most recent book was co-edited with Rachel Harris, Theory and Practice in the Music of the Islamic World: Essays in Honour of Owen Wright (Routledge, 2017).

Osmanlı İstanbul’unda Timurlu İmgeleri: Müziğin Merâgî’si, Şiirin Nevâyî’si

Zeynep Yıldız Abbasoğlu

11. yüzyıldan itibaren Türk-İran coğrafyasında ortaya çıkan kültürleşme süreci, Osmanlı devletinin sosyo-kültürel temellerini atan zincirin önemli bir halkasını oluşturur. Osmanlı şiiri ve müziğinde, Osmanlı entelektüellerinin Timurlu dönemine ve Hüseyin Baykara hamiliğine duyduğu hayranlık, bazen oldukça imgesel düzeyde kalsa da kendini açıkça gösterir. Bugüne kadar, Osmanlı/Türk müziğinin Timurlu geleneği ile kurduğu ilişki, güfte mecmualarının ve müzik risalelerinin, 14.-15. yüzyıl Celayirli ve Timurlu saraylarının ünlü müzisyeni Abdülkadir Merâgî’ye yaptığı atıflar ve yine ona atfedilerek günümüze ulaşmış besteler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Ancak Osmanlı İstanbulu müzik çevrelerinin, bir Timurlu bestekârı ile kurduğu bu ilişkinin niteliği, Merâgî’ye duyulan hayranlığın, onu efsanevi bir karaktere dönüştürerek vücut bulmasının arkaplanı, Osmanlı entelektüellerinin içinde bulunduğu sosyo-kültürel çevrenin, Timurlu geleneğine yüklediği anlamdan bağımsız düşünülemez. Bu bağlamda, son dönemlerde Osmanlı kültür tarihi araştırmalarına yeni bakış açıları sunan Osmanlı edebiyatı alanındaki çalışmaların, Merâgî özelindeki problemlerle oldukça paralel bir çizgide ilerleyen soruları ve çözümlemeleri olduğu görülür. Bu çalışmalar ışığında, Osmanlı’da Timurlu sanatının akla ilk gelen temsilcilerinden Ali Şîr Nevâyî kimliğinin Osmanlı İstanbulu’na intikalini ve dönüşümlerini, benzerlikleri ve farklılıkları açısından Merâgî ile karşılaştırmak, Osmanlı-Türk müziği tarihindeki kimlik tartışmalarına yeni bir bakış açısı kazandıracaktır.

Bu sunumda, Osmanlı müzik kimliğine Timurlu mirasının ve özellikle Merâgî’nin etkileri meselesi, Osmanlı edebiyatı çalışmalarının getirdiği, kozmopolitlik, yerelleşme ve Rumileşme gibi kavramları içeren yeni yaklaşımlarla paralel olarak, yeniden ele alınacaktır.

İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nden 2008 yılında mezun oldu. Marmara Üniversitesi, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalında "Hasan Kâşânî’nin Kenzü’-Tuhaf Adlı Eseri" başlıklı teziyle 2011’de yüksek lisans, "Herat Müzik Okulu ve Benâî’nin Risâle-i Mûsikî’si" başlıklı teziyle 2015’te doktora eğitimini tamamladı. 2017’de Hollanda, Leiden Üniversitesi’nde başladığı "Music Production in the 14th Century Jalayirid and Timurid Courts: The Life and Legacy of Abd al-Qadir Maraghi" başlıklı araştırmasını 2018-2019 döneminde Koç Üniversitesi, ANAMED bünyesinde doktora sonrası araştırmacısı olarak sürdürdü.

Timurid Images in Ottoman Istanbul: Merâgî in Music Circles, Nevâyî in Poetry Circles

Zeynep Yıldız Abbasoğlu

The amalgamation period, which began in the Turko-Iran geography in the eleventh century, laid the socio-cultural foundations of the Ottoman Empire. The admiration of Ottoman intellectuals for the Timurid period and Hüseyin Baykara’s patronage reveals itself in Ottoman poetry and music albeit in symbolic terms. To this day, the scholarship has evaluated the relationship between Ottoman/Turkish music and the Timurid tradition through attributions to Abdülkâdir Merâgî, the famous musician of the fourteenth and fifteenth century Jalayirid and Timurid courts, in song-text collections and music treatises, as well as through musical compositions attributed to him. However, the nature of this relationship that the Ottoman Istanbul music communities had established with a Timurid composer and the background of the admiration for Merâgî that turned him into a legendary character, cannot be thought independently from the meaning ascribed to Timurid tradition by the socio-cultural environment involving Ottoman intellectuals. Recent studies in the field of Ottoman literature not only offer new insights into Ottoman cultural history, but they also shed new light into research questions that have emerged in relation to Merâgî. Scholarly debates about identity in Ottoman-Turkish music will benefit from a comparison between the process whereby Ali Şîr Nevâyî, one of the most prominent representatives of the Timurid art in the Ottoman Empire, was received in Ottoman Istanbul and the process whereby Merâgî was received and transformed in the same socio-cultural climate.

This presentation examines the effects of the Timurid legacy, particularly Merâgî, on Ottoman musical identity in parallel with new approaches including concepts such as cosmopolitanism, vernacularization and *Rumileşme*, developed by the Ottoman literature studies.

Following her graduation from the Department of Turkish Language and Literature at Istanbul University in 2008, she completed her master’s degree in Islamic History and Arts Program at Marmara University in 2011 with her thesis, "Hasan Kâşânî’nin Kenzü’-Tuhaf Adlı Eseri" (Hasan Kâşânî’s Work Named "Kenzü’-Tuhaf"). She received her PhD degree in the same program with her dissertation, "Herat Müzik Okulu ve Benâî’nin Risâle-i Mûsikî’si" (Herat School of Music and Benâî’s Risâle-i Mûsikî) in 2015. She began her current research on "Music Production in the 14th Century Jalayirid and Timurid Courts: The Life and Legacy of Abd al-Qadir Maraghi" in 2017 at Leiden University in the Netherlands. Between 2018 and 2019 she worked as a post-doc research fellow at Koç University, ANAMED.

Kadınlar, Albümler, Resimler: 17. Yüzyıl İstanbulu'nda Kadın Müzisyenler

Ersu Pekin

17. yüzyılda İstanbul, Avrupalı elçilerin pek ilgi gösterdiği bir kent oldu. Bu dönemde Osmanlı resim verimliliği azalmıştı, 18. yüzyıl başlarında Levni'ye dek sarayın desteğinde resim üretimine pek az rastlanır. İstanbul'a gelen Avrupalı elçiler, Osmanlı toplumunu çeşitli yönleriyle ülkelerindeki yöneticilere tanıtmak için saray dışında çalışan yerli resamlara resimler yaptırdılar. Metin And'ın "çarşı resamları" diye adlandırdığı, saraya bağlı olmayan ressamların eserlerinden oluşan albümler hazırlandı. İngilizce *costume book*, Almanca *Trachtenbuch* denilen bu albümler, Avrupa ve Amerika müze ve kitaplıklarında korunmaktalar. Bu albümlerde padişah'tan başlayarak, önce yüksek devlet görevlilerinin, saraylıların, sonra İstanbul halkının, esnafının, kadınlarının, erkeklerinin resimleri yer alır. Bunların arasında kadın ve erkek müzisyenler kendi kıyafetleriyle, bir çalgı çalıyormuş gibi çizilmişlerdi. Arka planı olmayan boş bir zeminde resmedilmiş bu figürlerin bağlamı ancak ellerindeki çalgı ve kıyafetlerinde ortaya çıkar.

17. yüzyılda İstanbul'da müzik yapan "profesyonel" çevreye ışık tutması beklenen bu albümler, müzik bağlamında daha önce incelenmedi. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi, Meninski'nin sözlüğü gibi dönemin önemli kaynaklarıyla da karşılaştırılarak yapılacak bir inceleme, özellikle dönemin çalgıları bakımından kimi bilgilerin elde edilmesini sağlayacaktır.

Bildiri, daha önce müzik açısından ele alınmamış bu görsel malzemeyi –zaman sınırlaması nedeniyle– yalnızca kadın çalgıcılar bakımından incelemeyi ve 17. yüzyılın İstanbul müzik dünyasını bu perspektiften bakarak tanımaya biraz daha yaklaşmayı amaçlıyor.

1946 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (MSGSÜ) Yüksek Resim Bölümü'nden mezun oldu. Bir yandan profesyonel olarak kitap ve sergi tasarımları yaparken öte yandan Osmanlı dönemi müziğiyle ilgili araştırmalar yapıyor, makaleler yazıyor.

Women, Albums, and Images: Women Musicians in 17th Century Istanbul

Ersu Pekin

In the seventeenth century, Istanbul was a city that attracted the attention of European ambassadors very much. In this period Ottoman painting productivity had decreased and very limited painting production could be met at the beginning of the eighteenth century with the support of the palace until Levni. European ambassadors coming to Istanbul had paintings made, by local painters that work outside of the palace, to introduce Ottoman society with various aspects to the officials in their countries. Albums had been prepared that consist of works of painters, who are not attached to the palace, and called "bazaar painters" by Metin And. These albums, called costume books, *Trachtenbuch* in German, are being preserved in European and American museums and libraries. Pictures of the high-level state officials, beginning from the sultan, courtiers, then the Istanbul community, artisans, women and men are in these albums. Women and men musicians, among these, were drawn in their own clothes while playing an instrument. The context of these figures that were described on a blank surface without any background shapes appears only with the instruments in their hands and their clothes.

These albums, which are expected to shed light on the "professional" community of musicians in Istanbul in the seventeenth century, have not been examined before in the context of music. A research that will be conducted by comparing important resources of the period such as Evliya Çelebi's book of travels and Meninski's dictionary, is going to provide some information especially in regard to instruments of that period.

This paper aims to examine this visual material, which has not been examined before in the sense of music –due to time limitations–, in terms of women musicians only and to come closer to know the music world of Istanbul in the seventeenth century looking from this perspective.

He was born in İstanbul in 1946. He graduated from İstanbul State Academy of Fine Arts High Painting Department. On one hand he makes book and exhibition designs professionally, on the other hand he makes researches about Ottoman period music, he prepares papers and writes articles.

Osmanlı İmparatorluğu'nda Püritenizmin Tasavvuf Kültürüne Müdahale Alanlarından Biri Olarak Semâ ve Müzik: Kadızâdeliler ve Meşâyih Arasındaki Mücadelenin Anatomisi

Namık Sinan Turan

Müziğin toplumsal yaşam içindeki yerine dair İslam'ın erken dönemlerinden itibaren ulemanın ve müçtehitlerin geliştirdiği yorumlama biçimleri ister destekleyici ister reddeder mahiyette olsun, kültüre yönelik biçimlendirici bakış açısının ya da müdahalelerin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Özellikle toplumsal kriz dönemlerinde müzik ve tasavvuf ritüelinin önemli unsurlarından olan semâya yönelik eleştirel bakışlar taraflar arasında düşünsel ve aynı zamanda psikolojik bir çatışmayı beraberinde getirmiştir.

17. yüzyılda İstanbul camilerinde vaiz olarak kürsülerde yer edinen Kadızâdeliler, sözde bid'atlarla savaşırken toplumsal bir kargaşaya yol açtılar. Kamusal düzenin sarsılmasına neden olan bu süreçte tütün, kahve, her türlü müzik ve raksın şeriata aykırı olduğunu ilan ederek, matematik ve akli ilimlerin medrese eğitiminden kaldırılmasını istediler. Kadızâdeliler din, hukuk ve meşruiyet üçgeninde sosyal ve siyasal düzenin gidişatını sorgulayan bir hareket olarak değerlendirilebilir. Ancak Osmanlı püritenizminin en belirgin özelliklerinden biri, yerleşmiş kültürel ve tasavvufi ayinleri din dışı sayarak onlara yönelik radikal bir tepki ortaya koymasıdır. Müzik ve semâ bu kültürel ritüellerden en belirgin olanlardır.

Kadızâdeliler hareketi müziğe ve semâya son derece sert bir üslupla reddiyeci bir tavır takınmış, 1665 yılında semânın yasaklanmasına kadar varan bu püriten hareket aynı zamanda sufi ve halk adaplarını tartışmaya açmış, bunun karşısında sufi çevrelerde savunmacı bir tepki yükselmiştir. Semâ ve müzik temelde olsa da aslında tutucu tepki sufi idraki ve mistisizme karşıdır. Sunumda, 17. yüzyılda İstanbul'daki teolojik ve mistik çekişmenin taraflarının müzik ve semâyı ne şekilde algıladıkları, yorumladıkları inceleniyor. Böylelikle kültür tarihçiliği alanında müziğin toplumsal ve mistik boyutunun algılanışı Osmanlı İslâm'ı olarak tanımlayabileceğimiz dinsel-kültürel çevre içinde değerlendiriliyor.

İstanbul Üniversitesi'nde siyaset bilimi profesörüdür. *Hilafetin Tarihsel Gelişimi ve Kaldırılması* (Altın Kitaplar, 2004), *İmparatorluk ve Diplomasi: Osmanlı Diplomasisinin İzinde* (Bilgi Üniversitesi yayınları, 2014), *Hilafet: Erken İslam Tarihinden Osmanlı'nın Son Yüzyılına* (Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2017) kitaplarının ve çeşitli makalelerin yazarıdır. Osmanlı siyasi tarihi üzerine odaklanan araştırmacı, pek çok üniversitede ders vermiştir.

Semâ and Music as one of the Areas of Intervention in Sufi Culture of Puritanism in the Ottoman Empire: The Anatomy of the Struggle between *Kadızâdelis* and *Sheikhs*

Namık Sinan Turan

The exegesis forms developed by the *ulema* and interpreters of Islamic law regarding place of the music in social life beginning from the early periods of Islam, whether they have a supportive or refusing nature, can be evaluated as a reflection of shaping perspective or interventions towards culture. The critical views towards *semâ*, which is one of the important elements of music and Sufism ritual, has brought along an intellectual and also psychological conflict between parties, especially in social crisis periods.

Kadizadelis, who gained a place on the pulpits of Istanbul mosques as preachers in the seventeenth century, caused a civil disorder waging a so-called war on innovations. During this period that caused social dislocation, they called for the abolishment of mathematics and rational sciences from madrasah education by declaring that tobacco, coffee, all kind of music and dance are against the sharia law. *Kadizadelis* can be evaluated as a movement that questions the course of social and political order in the context of religion, law and legitimacy. However, one of the most distinct characteristics of Ottoman Puritanism is that it considers preconceived cultural and Sufic ceremonies as irreligious and shows a radical reaction towards them. Music and *semâ* are the most distinct ones among those cultural rituals.

Kadizadelis movement had a fierce attitude towards music and *semâ*, rejecting them. This Puritan movement that led to prohibition of *semâ* in 1665 also brought Sufic and folk customs up for discussion. An apologetic reaction had increased against this attitude among Sufi community. Although *semâ* and music are at the center, the conservative reaction is actually against Sufi cognition and mysticism. In the presentation, perceptions and interpretations of the parties involved in the theological and mystical conflict regarding music and *semâ* in the 17th century in Istanbul are being examined. Thus, perception of the social and mystical dimension of music in the historiography of culture is being evaluated in the religious-cultural domain which we can describe as Ottoman Islam.

Turan is a professor of political science at Istanbul University. He is the author of *Hilafetin Tarihsel Gelişimi ve Kaldırılması* (Altın Kitaplar, 2004) (Historical Development and Abolition of the Caliphate), *İmparatorluk ve Diplomasi: Osmanlı Diplomasisinin İzinde* (Bilgi University Press, 2014) (Empire and Diplomacy: Following the Ottoman Caliphate) and *Hilafet: Erken İslam Tarihinden Osmanlı'nın Son Yüzyılına* (Bilgi University Press, 2017) (Caliphate: From Early Islamic History to Ottoman Last Century) as well as other articles. He has lectured at several universities. His research interests are mainly in the field of Ottoman Political History.

Şehir ve Müzik: Geç Osmanlı Dönemi İstanbulu'nda Müzisyenlerin Hareketliliği

Onur Öner

Bildiri, Geç Osmanlı döneminde İstanbul'daki müzikal ortamı incelemeyi amaçlamaktadır. Bunu yaparken esas olarak çoğu Geç Osmanlı ve Erken Cumhuriyet arasındaki geçiş dönemini deneyimlemiş 257 müzisyenin kolektif biyografisi niteliği taşıyan doktora tezinin bulgularına dayanacağım.

Çalışmanın odak noktasını müzisyenlerin tüm İstanbul'a yayılan hareketliliği oluşturmaktadır. Sufi ayinlerinden ev toplantılarına, müzikhollerde sanat icra etmekten müzik okullarında çalışmaya değin geniş bir alana bakarak şehrin müziğinin yerel düzeyde üretilme biçimlerini göstermeye çalışacağım. Mahalleler arasındaki müzikal etkileşimleri inceleyecek ve Osmanlı İstanbulu'nun yerleşim ve performans merkezlerini açığa çıkarmak için şehre ve müziğe yeni bakış açıları sunmaya gayret edeceğim. Network analiz programı *Gephi* ise müzisyenler ile şehir arasındaki etkileşimleri görselleştirmemi sağlayacak.

İstanbul Şehir Üniversitesi'nde 2019 başında tamamladığı doktora tezinde Geç Dönem Osmanlı İstanbulu'nda yaşayan müzisyenlerin biyografileri üzerinden sosyal profil ve sosyal ağ analizi çalışmaları yapan Öner halen aynı üniversitede ders veriyor.

City and Music: Musicians' Mobility in the Late Ottoman Istanbul

Onur Öner

This paper aims to explore the musical setting of Istanbul during the Late Ottoman period. I will mainly rely upon the research findings of my PhD dissertation, which was a collective biography study of 257 musicians, the majority of whom experienced the transitional period from the Late Ottoman to the Early Republican years in Turkey.

The mobility of musicians throughout the city is the main focus of this study. On the basis of a range of musical activities from Sufi ceremonies to house gatherings and from performing at music halls to working at music schools, I will attempt to show the ways in which the music of the city was generated in the local level. By exploring the musical interactions between neighborhoods, my aim is to provide new perspectives on the city and music to reveal the residential as well as the performance centers of Ottoman Istanbul. *Gephi*, the network analysis software, will further visualize the interactions between musicians and the city.

Öner has performed social profile and social network analysis studies through biographies of musicians living in Late Ottoman Istanbul in his PhD dissertation, which he has completed at İstanbul Şehir University at the beginning of 2019. Currently, he gives lectures at the same university.

20. Yüzyıl Başlarında Yapılan Plâk Kayıtlarından "Çalgılı Kahve Musikisi"nin İzini Sürmek

Süleyman Şenel

Varlığını, 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar sürdüren "Çalgılı Kahveler", İstanbul yaşamının sis örtüsü altında kalan musiki ortamlarıdır. Saraydan izin alınarak Ramazan aylarında açılan bu mekânlar, daha çok tulumbacılığın yoğun olduğu semtlerde ve tulumbacı kahvelerinde kurulurdu.

Ramazan boyunca çalan çalgıcılar ve okuyucular, bu mekânların vazgeçilmez unsurlarıydı. Çalgıcılar için müziğin her taraftan güzelce duyulabileceği çardak şeklinde, yüksekçe bir yer hazırlanır ve bir takım kağıt çiçeklerle süslenirdi.

Tarihi tanıklar, çeşitli hatıralarında çalgılı kahvelerin sihirli ortamını ve o ortamdaki musikiyi çok renkli tasvir ederler; ancak, o sihirli ortamın musikisi, hafızada kolay kolay canlanmaz, biçimlenmez.

Bildiride, çeşitli anlatı kaynaklarında tasvir edilen çalgılı kahvelere mahsus bu musikinin izleri dönemin plaklarında sürülecek ve "Çalgılı Kahve Musikisi"nin kimliği çeşitli tür, biçim ve repertuvar elemanları ile birlikte tanımlanmaya çalışılacak.

İstanbul'da doğdu (1963). İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'ndan mezun oldu (1986). İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Musiki Ana Sanat Dalı Türk Halk Musikisi Alanında yüksek lisans (1988) ve sanatta yeterlik eğitimini tamamladı (1992). 1986 yılından beri İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda öğretim üyesi olan Şenel, Müzikoloji Bölümü'nde Etnomüzikoloji ve Müzikoloji Anabilim Dalı Başkanlıkları görevlerini üstlenmiş, Türkiye'nin çeşitli yörelerinde; ayrıca, Azerbaycan ve Kazakistan'da folklorik müzik derlemeleri yapmış, saha araştırmalarında iki bini aşkın ezgi ve folklorik/etnografik materyali derleyerek beş yüz kadarını notaya aktarmıştır. Anonim halk müziği/Âşık müziği, müzik materyalleri barındıran ses arşivleri ve genel müzik eğitim sistemleri üzerinde çalıştı. TRT'de radyo programları hazırladı ve sundu, pek çok televizyon programı ve belgesele danışmanlık yaptı. Süleyman Şenel; yüzü aşkın makalenin ve ayrıca yirmi beş kitabın sahibidir.

Tracing the Coffeehouses with Music from the Records Made in the Beginning of Twentieth Century

Süleyman Şenel

Coffeehouses with Music that survived until the first quarter of twentieth century are musical environments of Istanbul life which have been covered behind a veil of mystery. These places that were mostly opened with authorization of palace in Ramadan, in neighborhoods where *tulumbacılık* (firemanship) was intense, inside *tulumbacı* coffeehouses.

Virtuosi and vocalists, who keep playing throughout Ramadan, were indispensable elements of these places. A bower-shaped platform was prepared for the virtuosi in a way that the sound of music could be heard from everywhere, and it was ornamented with a variety of paper flowers.

Historical sources tell the magical environment of these coffeehouses and the music there with colorful images and memories, but the music in that magical environment does not come flooding back in the memory and does not take shape.

In this paper, this music peculiar to the coffeehouses, which is described in several narrative sources, is going to be traced from the records of that period and the identity of the coffeehouse music is going to be tried to be defined with various type, form and repertoire elements.

Şenel was born in Istanbul in 1963. He was graduated from Istanbul Technical University Turkish Music State Conservatory in 1986. He completed his MA in 1988 and proficiency in arts in 1992 at Istanbul Technical University Social Sciences Institute, Turkish Folk Music field. He has been a faculty member at Istanbul Technical University Turkish State Music Conservatory since 1986, and also served as the chair of Ethnomusicology and Musicology Departments in Musicology Major. He made folkloric music collections in various regions of Turkey as well as in Azerbaijan and Kazakhstan. In his field research, Şenel has compiled over two thousand melodies and folkloric/ethnographic materials and transcribed up to five hundred traditional musical pieces. He has worked on anonymous folk music/Âşık music, sound archives containing musical materials and general musical education systems. For TRT, he prepared and presented radio programs, and assumed an advisory role for numerous TV shows and documentaries. Süleyman Şenel authored and contributed to more than a hundred articles and twenty five books.

Cazı Haritalamak: Erken Dönem Cazın 1920'ler İstanbul'undaki Cazibesi ve Oluşturduğu Tehdit

G. Carole Woodall

Otuz yıl önce caz tarihçisi Scott DeVeaux, belli başlı erkek caz sanatçılarına ve cazın New York'tan Paris'e ve onun ötesine uzanan tek yönlü hareketine odaklanan geleneksel caz anlatısının diğer tüm hikâyeleri saf dışı bıraktığını öne sürdü. (DeVeaux, 1991) 20. yüzyılın başlarında erken dönem caz müziği tüm dünyanın paylaştığı bir yaratıcı ifade biçimi haline gelirken canlı caz performansları da eski Osmanlı başkentinin eğlence mekânlarını dolduruyordu. Caz tarihçisi George McKay'in belirttiği gibi erken yirminci yüzyılda cazın "diasporik uluslaşma icadı" (McKay, 2005), cazın Amerikan kültür emperyalizminin bir ürünü olduğu yönündeki basit anlayışı tersyüz eder. DeVeaux ve McKay'in eserlerini dikkate alan bu bildiri, 1920'ler İstanbulu'nun kentsel dinamiklerine odaklanarak erken dönem caz tarihini ABD ve Batı Avrupa çerçevesi dışında konumlandıran araştırmalara bir katkı niteliği taşımaktadır.

19. yüzyıldan itibaren Konstantinopolis, bazı yerel ve yabancı girişimcilerin bir araya gelerek çoğunlukla gayrimüslim nüfusun yaşadığı Pera bölgesinde bir eğlence endüstrisi yaratmalarından sonra sanatçılar için bir uğrak noktası haline geldi. Mütareke sonrasında giderek artan sayıda sanatçı, mülteci, insani yardım görevlisi, asker ve seyyah Pera'ya akın etti. Şehrin caz haritasında çok çeşitli mekânlar—gece kulüpleri, dans stüdyoları, çok katlı oteller ve restoranlar, tuhafiyeciler—, küresel çapta paylaşılan ve ifade edilen erken dönem caz trendine kucak açan her çeşit ticari veya profesyonel mecra yer alıyordu. Bildiri DeVeaux'un gözlemlerini temel alarak erken dönem cazı Pera bölgesinde ve tüm şehirde haritalamayı, bu yolla küresel bir ifade biçimine yerel bir müdahalede bulunmayı amaçlarken ayrıca erken dönem caz müziğinin merceğinden bakınca Türkiye'deki uluslaşma sürecinde rastlanan karmaşık kentsel, ırksal, cinsel ve mekânsal yeniden düzenlemenin sınırlarının tespit edilebildiğini öne sürmektedir. Yerel kültür eleştirmenlerinin ve gözlemcilerin bakış açısından erken dönem caz müziği, dansları ve duyarlılıkları hem bir cazibe hem de bir tehdit anlamına geliyordu. Caz kültürünün iyi yanlarını ve yarattığı kaygıları işleyen ve günlük dile tercüme eden yaklaşımları yansıtan resimli basın, Türklüğün ne anlama geldiğine dair yaşanan ulusal açmazın ifade edilmesi için bir zemin sağlıyordu.

Woodall, Colorado Üniversitesi Tarih Bölümü ile Kadın ve Etnisite Çalışmaları Programı'nda Modern Ortadoğu Tarihi doçenti olarak görev yapan, ayrıca Denver Üniversitesi Ortadoğu Çalışmaları Merkezi'nde araştırmacı ve Meydan Ortadoğu Filmleri serisinin eş küratörüdür. Yayımlanacak yeni kitabı *The Decadent Modern: Cocaine, Jazz, and the Charleston in 1920s Istanbul* (Dekadan Modern: 1920'ler İstanbulu'nda Kokain, Caz ve Çarliston) başlığını taşımaktadır. Katkıda bulunduğu eserler arasında *Mediterranean Encounters in the City* (Lexington Books, 2015) (Şehirde Akdenizli Karşılaşmalar), *Sephardi Lives: A Documentary History* (Sefarad Hayatlar: Bir Belgesel Tarih) (Stanford UP, 2014), *Jadaliyya* isimli elektronik dergi ve başka akademik yayınlar bulunmaktadır.

Mapping Jazz: Allure and Threat of Early Jazz in 1920's Istanbul

G. Carole Woodall

Jazz historian Scott DeVeaux proclaimed thirty years ago that a traditional jazz narrative, which focused on central male jazz artists and a unidirectional movement of jazz going from New York City to Paris and beyond, had crowded out other stories (DeVeaux, 1991). In the early twentieth century, as early jazz was becoming a globally shared creative expression, live performance of jazz filled the entertainment spaces of the former Ottoman imperial capital. The "diasporic transnational invention" (McKay, 2005) of jazz in the early twentieth century as jazz historian George McKay notes overturns simply the notion that jazz was a product of a U.S. cultural imperialism. Considering both DeVeaux and McKay's work, my paper contributes to scholarship that layers early jazz history outside of a U.S. and western European framework by focusing on the urban dynamics of 1920s Istanbul.

Since the nineteenth century, Constantinople had been a stopover for performers when various local and foreign entrepreneurial designs combined, establishing a leisure industry in the predominantly non-Muslim district of Pera. By the post-Armistice period, more performers, refugees, relief workers, soldiers, and travellers arrived with a significant number funneling into the district. The city's jazz map consisted of a variety of spaces—nightclubs, dance studios, multi-tiered hotels and restaurants, haberdasheries—any commercial or professional outlet that catered to a globally shared and expressed early jazz trend. The paper takes DeVeaux's observation as a cue to mapping early jazz in the district of Pera and the city at large, thereby providing a local intervention into a global expression. The paper argues that the lens of early jazz demarcates a complicated urban racial, sexual and spatial reordering at a time of national establishment. From the standpoint of local cultural critics and observers, early jazz's music, dances, and sensibilities signified an allure and a threat. Using the pages of the illustrated press, a register of stances grappling with and translating the benefits and concerns of jazz culture undergirded a larger national conundrum on what Turkishness meant.

Woodall is associate professor of Modern Middle East History in the History Department and Women's and Ethnic Studies Program at University of Colorado at Colorado Springs, and is a research affiliate and co-curator of the Meydan Middle East Film series at the Center for Middle East Studies at University of Denver. Her forthcoming book is *The Decadent Modern: Cocaine, Jazz, and the Charleston in 1920s Istanbul*. She has contributed to *Mediterranean Encounters in the City* (Lexington Books, 2015), *Sephardi Lives: A Documentary History* (Stanford UP, 2014), e-zine *Jadaliyya*, and other academic publications.

Sokaktan Yükselen Sesler: İstanbul'un Müzik Haritasında Göçmen Müzisyenler

Evrin Hikmet Öğüt

Tarihi boyunca çok sayıda iç ve dış göç hareketinin varış noktası olan İstanbul, 2000'li yıllardan itibaren, Ortadoğu coğrafyasından ve Afrika ülkelerinden gelen göçmen topluluklar için üçüncü bir ülkeye yolculuklarında geçici bir uğrak görevi görmeye başladı. Ancak gerek bu toplulukların sayıca küçüklüğü gerekse üyelerinin kırılgan yasal statüleri kent içindeki görünürlüklerini kısıtlamakta ve kültürel alana eklemelenmeleri önünde engel oluşturmaktaydı. 2011 yılında başlayan ve kısa sürede dikkate değer bir hacim kazanan Suriye göçü ise göç gerçeğini çarpıcı bir biçimde kentin gündemine taşıırken müzisyenler, Suriyeli toplumun İstanbul'da görünürlük kazanmasında son derece etkin bir rol oynadılar.

Taksim Meydanı ve İstiklal Caddesi, son yıllarda gerçekleşen dönüşüm göz önüne alındığında tartışmalı bir kamusallığa işaret etmekteyse de her kesimden İstanbullunun erişimine açık karşılaşma mekânları olma özelliği taşımaktadır. Bu gibi karşılaşma mekânlarının kentin "vatandaş olmayan" sakinleri tarafından kullanımı üzerine düşünmek, göçmenin failliğini çok boyutlu bir biçimde kavramaya ve kent kamusallığını yeniden ele almaya imkân tanır. Suriyeli (ve İranlı) göçmen müzisyenlerin sokak müziği performansları aracılığıyla bu karşılaşma mekanlarını kendi sesleriyle dolduruyor olmaları, aynı zamanda hem kentteki varlıklarını görünür kılmaya ilişkin bir politik eylem hem de alternatif bir müzik piyasasının kurulması bağlamında okunabilir.

Sunum, Suriye'den gelen müzisyenlerin kentin merkezinde gerçekleştirdikleri sokak müziği performanslarını, kamusal alanın kullanımı, müzik piyasasıyla ilişkiler, -olumlu ve olumsuz- karşılaşma deneyimleri, toplumsal cinsiyet rollerinin müzik icrasına yansımaları, icra edilen repertuvar ve "Suriyeli göçmen" kimliğinin tek tipleştirilmesi gibi çeşitli veçheleriyle ele almayı ve göçmen müzisyenlerin İstanbul'un müzik haritasındaki yerini tartışmayı amaçlamaktadır.

MSGSÜ Devlet Konservatuvarı'nda keman ve müzikoloji eğitimi alan Öğüt, İstanbul'daki Keldani-Iraklı göçmen topluluğunun müzik pratikleri üzerine teziyle 2015 yılında etnomüzikoloji alanında doktora aldı. Halen MSGSÜ Etnomüzikoloji ve Folklor Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi.

Rising Voices from the Street: Immigrant Musicians in the Music Map of Istanbul

Evrin Hikmet Öğüt

Since the 2000s, Istanbul, a destination for numerous internal and external migration movements throughout history, began to act as a temporary transit point for immigrant groups coming from Middle-East and African countries on their journey to a third country. However both smallness of the number of these groups and fragile legal statuses of their members had limited their visibility in the city and prevented their involvement in the cultural sphere. While the migration from Syria that started in 2011 and increased in volume significantly in a short time brought up migration reality to the agenda of the city conspicuously, musicians played an active role in Syrian society's attaining visibility in Istanbul.

Taksim Square and Istiklal Street have the features of public spaces of encounter that are open to people of Istanbul from all classes, although it points out a controversial publicity considering the transformation in recent years. Discussing the use of such spaces of encounter by "non-citizens" provides a deeper understanding of the agency of migrants in urban publicity. Occupation of these meeting places by the voices of Syrian (and Persian) migrant musicians via street music performances, can be interpreted both as a political action in regard to make their presence visible in the city and a formation of alternative music industry.

This presentation aims to discuss the street music performances in the city center performed by musicians coming from Syria from various aspects such as the use of public spaces, relations with music industry, -positive and negative- experiences of encounter, reflection of gender roles in playing music, the played repertoire and standardization of "Syrian refugee" identity and the place of immigrant musicians in the music map of Istanbul.

Öğüt received her PhD degree in ethnomusicology in 2015 with her dissertation on musical practices of Chaldean-Iraqi immigrant community in Istanbul following her violin and musicology education in Mimar Sinan Fine Arts University State Conservatory. She currently gives lectures in Mimar Sinan Fine Arts University Ethnomusicology and Folklore Department.

Osmanlı Müziği'nde Sözlü Kültür, Kayda Geçirme ve Tarihsellik

Judith I. Haug

Müzik tarihyazımı uzun zamandır "Batılı" araştırmacıların egemenliğinde kalmış ve bu yüzden neredeyse yalnızca yazılı müziğe odaklanan, tarihselliği müzikal yazılı kültürle karıştıran etnomerkezci bir bakış tarafından belirlenmiştir. Bu yaklaşım "Avrupalı olmayan" müzikleri etnomüzikolojinin yöntemsel alanına itmiş ve tarihsel perspektifle yapılan araştırmaları kösteklemiştir. Modası geçtiği halde akademik söylemde hâlâ karşılaşılan bu tip görüşlere yönelik eleştiriler son dönemde daha da yüksek sesle dile getirilmektedir. Bu bağlamda, şehir ve saray seçkinlerinin müziği anlamında kullanılan Osmanlı-Türk klasik müziği, daha çok sözel olarak bestelenen ve aktarılan müziğin tarihyazımına yeni yaklaşımlar için özellikle elverişli bir örnek teşkil etmektedir. Süregelen sözlü gelenek açısından ve müzik okuryazarlığının giderek yaygınlaştığı 19. yüzyıldan önce, birkaç bireysel girişim dışında müzikal notasyonun olmadığı koşullarda bazı soruların farklı sorulması gerektiği ortadadır. Diğer yandan Osmanlı geleneği, derin ve verimli araştırmaların yapılabileceği zengin metinsel kaynaklar sunmaktadır. Hem icra için hanendeler tarafından hazırlanan şarkı metni koleksiyonları hem de nazari ve edebi kaynaklar, Osmanlı-Türk müziğinin tarih boyunca nasıl-ve şanslıysak niçin-değiştiğini anlamamıza yardımcı olabilir.

Tarihsel müzikoloji alanındaki eğitimini Augsburg Üniversitesi (master, 2005), Tübingen Üniversitesi (doktora, 2010) ve Münster Üniversitesi'nde (doktora sonrası araştırma, 2017) alan Haug'un son projesi Ali Ufkî'nin tüm eserlerinin (MS Turc 292) eleştirel basımı ve incelemesidir. 2016 yılından itibaren Max Weber Vakfı'na bağlı Orient Institut İstanbul'da çalışmaya başlamış, 2018 yılından bu yana da Enstitü'nün müzik çalışmalarından sorumlu kıdemli araştırmacısı olarak görev yapmaktadır.

Orality, Literacy and Historicity in Ottoman Music

Judith I. Haug

Historiography of music has long been dominated by "Western" scholars and hence been pervaded by an ethnocentric view that puts an all-consuming focus on written music, conflating historicity with musical literacy. This relegated "non-European" musics to the methodological sphere of ethnomusicology and discouraged historically oriented study. Recently, criticism of outdated views which are however still encountered in scholarly discourse has become more and more vocal. In this context, Ottoman-Turkish classical music – in the sense of the music of urban and courtly elites – is an especially yielding example for a new outlook on the historiography of predominantly orally composed and transmitted music. In the context of ongoing oral tradition and the absence of notation apart from a few isolated endeavors before the mid-nineteenth century, when musical literacy became more and more widespread, some questions evidently have to be asked differently. On the other hand, the Ottoman tradition is rich in textual sources which offer deep and productive insights. Song text collections prepared by vocalists for performance as well as theoretical and literary sources can help us understand how – and in the best case also why – Ottoman-Turkish music changed in the course of history.

Haug received her training in historical musicology at the universities of Augsburg (MA 2005), Tübingen (PhD 2010) and Münster (Habilitation 2017). Her last project was a critical edition and study of Ali Ufkî's compendium (MS Turc 292). Since 2016 she has been working for the Orient Institut Istanbul/Max Weber Stiftung, and since 2018 as a senior researcher responsible for music studies.

Geçmişe Giden Pek Çok Yol: Osmanlı/Türk Müziği ve Kayıt Teknolojisi

Panagiotis C. Poulos

Osmanlı İmparatorluğu'nun İstanbul gibi belli başlı şehirlerinde kayıt endüstrisinin ortaya çıkışı, diğer alanlar yanında müzisyenlerin geçmiş algısı ve geçmişle ilişki kurma yolları üzerinde büyük bir etki yarattı. Çırağın hocasıyla kurduğu yakın ilişkinin müzisyenin otoritesini ve ustalığını meşrulaştırdığı bir müzik kültüründe kayıtların neden olduğu, sesin ilk kaynağından ayrılmasıyla belirlenen *akusmatik* durum geleneğe karşı önemli bir meydan okuma anlamına geliyordu. Bu bildiride öne sürüldüğü gibi, bir müzisyen kuşağından diğerine aktarılan kayıtlar, müzisyenlerin kendi sanatsal kimliklerini ya onlarla özdeşleşerek ya da onlardan farklılaşarak tanımladıkları çeşitli modeller ortaya koydu. Bu kayıtlar ayrıca İstanbul'un ses tarihi algısının inşa edilmesinde ve yeniden kurulmasında önemli bir rol oynadı.

Atina Ulusal Kapodistriyan Üniversitesi Müzik Çalışmaları Bölümü'nde okutman olarak görev yapan Poulos'un araştırmaları İslam dünyasının müzik gelenekleri ile Osmanlı ve Türk müziği ve sanatının kültürel tarihi üzerinde yoğunlaşıyor. *Ottoman Intimacies, Balkan Musical Realities* (Finnish Institute at Athens, 2013) (Osmanlı Yakınlıkları, Balkanların Müzikal Gerçeklikleri) kitabının editörlerinden biridir ve *Music in the Islamic World: Sources, Perspectives, Practices* (Hellenic Academic Libraries Link, 2015) (İslam Dünyasında Müzik: Kaynaklar, Perspektifler, Uygulamalar) başlıklı çalışmanın yazarıdır.

Many Routes to the Past: Ottoman/Turkish Music and Recording Technology

Panagiotis C. Poulos

The emergence of the recording industry in the major urban centers of the Ottoman Empire like Istanbul had, among other fields, a massive impact on the musicians' perception of the past and the ways of relating to it. In a musical culture where the intimate experience of apprenticeship legitimized the authority and mastery of a musician, the acousmatic condition that stems from recordings, that is the separation of sound from its primary source, signifies an important challenge to tradition. As is argued in this paper, recordings passing down from one generation of musicians to the next projected models against which musicians defined their artistic identity either through identification or through differentiation. In addition they played an important role in constructing and reconstituting the perception of Istanbul's sound history.

Poulos is a lecturer at the Department of Music Studies, National and Kapodistrian University of Athens. His research centers on the musical traditions of the Islamic world and the cultural history Ottoman and Turkish music and arts. He is co-editor of *Ottoman Intimacies, Balkan Musical Realities* (Finnish Institute at Athens, 2013) and author of *Music in the Islamic World: Sources, Perspectives, Practices* (Hellenic Academic Libraries Link, 2015).

Osmanlı/Türk Müziği Geleneğinin Karamanlıca Kaynakları: Bizans Notasıyla Yazılmış Nota Mecmuaları

Rıdvan Aydın

Yaklaşık bin yıllık bir geçmişe sahip olan Bizans notası, tarih içerisinde çeşitli reform ve revizyonlardan geçmiştir. 1820'li yıllarda ise, üç büyük hoca olarak anılan Hrisantos, Hurmuzios ve Theodoros tarafından yapılan reformla günümüzdeki halini almış ve kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu çalışmada, temel olarak, neo-Bizans olarak adlandırılan bu nota sisteminin ve bu sistemin kullanıldığı Karamanlıca kaynakların Osmanlı/Türk müziği açısından önemi inceleniyor. Osmanlı/Türk müziğinin Ali Ufkî, Kantemiroğlu, Hamparsum gibi nota sistemleriyle yazılmış birkaç kaynak ve isim dışında şifahen aktarıldığı göz önünde bulundurulduğunda, bu müzik geleneğinin henüz aydınlatılmamış noktalarının tespiti adına Bizans nota kaynakları son derece önemlidir. Bildiride *Efterpi* (1830), *Pandora* (1843; 1846), *Armonia* (1848), *Kalifonos Seirin* (1859), *Lesvia Sapfo* (1870), *Musikon Apanthisma* (1856; 1872) ve *Asias Lira* (1908) gibi 19. yüzyıl matbu nota mecmualarındaki eserler melodik yapı ve icra tavrı açısından incelenerek bu mecmuaların sosyal bağlamları ve filolojik özellikleri genel hatlarıyla tartışılacaktır.

Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk Din Musikisi Bölümü'nde yüksek lisans çalışmalarına başlayan Aydın, neyzen ve ses sanatçısı olarak yurtiçi ve yurtdışında birçok konser vermiştir. Osmanlı müziği ile ilgili çalışmalarını, Boston New England Konservatuarında misafir araştırmacı olarak Bizans nota sistemiyle yazılmış kaynaklar üzerine sürdürüyor.

Karamanlidika Sources of Ottoman/Turkish Music Tradition: Music Books Written in Byzantine Notation

Rıdvan Aydın

The Byzantine note that has approximately a thousand year of history, had gone through various reforms and revisions through time. It has taken the current form and started to be used widely with the reform made by Hrisantos, Hurmuzios and Theodoros, who are known as three great masters, in the 1820s. In this study, basically, the importance of this musical notation called neo-Byzantine and Karamanlidika sources, where this notation system has been used, is going to be examined in terms of Ottoman/Turkish music. Considering that the Ottoman/Turkish music is conveyed verbally except for a few sources written with musical notations and names such as Ali Ufkî, Kantemiroğlu, Hamparsum, the Byzantine notation sources are of great importance, in determining points of this music tradition that are not yet illuminated. In this study, pieces in nineteenth century printed music books such as *Efterpi* (1830), *Pandora* (1843; 1846), *Armonia* (1848), *Kalifonos Seirin* (1859), *Lesvia Sapfo* (1870), *Musikon Apanthisma* (1856; 1872) and *Asias Lira* (1908) are going to be evaluated with regard to melodic structure and performance attitude as well as social contexts and philological attributes of these music books.

Aydın has started graduate studies at Marmara University Faculty of Theology Department of Turkish Religious Music after being graduated from Boğaziçi University Department of Economics. He is a ney performer and vocal artist, who has given several concerts in Turkey and abroad. He continues his studies related to Ottoman music through sources written with Byzantine notation system at the New England Conservatory of Music in Boston.

Şûrî'nin Esrarengiz ve İbretlik Serüveni

Cem Behar

İstanbul merkezli Osmanlı/Türk musikisinin “nomenklatura”sında ne olduğu pek belli olmayan bir teknik terimdir Şûrî. On sekizinci yüzyıl başlarından beri kullanılan bu terimin bir perde adı olarak kullanıldığında perde dizgesindeki yeri, bir makam adı olarak kullanıldığında da şekli şemaii belirsizdir, değişkendir. Ardında yazılı bir iz bırakmış tüm musikîşinaslar farklı tanımlar vermişlerdir. Üstelik Şûrî'nin perde ve makam adı olmanın ötesinde üçüncü bir teknik anlamı daha vardır. İlk bakışta önemsiz bir ayrıntı gibi görünen bu Şûrî'yi bir istisna olarak değil bir işaret, müzik teorisi ile icranın hâlihazırda da devam etmekte olan her zamanki uyumsuzluklarının bir sembolü olarak göreceğiz.

1946 yılında İstanbul'da doğan Behar, yüksek öğrenimini Paris'te tamamladı. Müzik çalışmalarına Fikret Bertuğ ile başladı. Daha sonra Emin Ongan, Niyazi Sayın, Necdet Yaşar ve Salih Bilgin ile çalıştı. 1980'den bu yana çeşitli dergi ve gazetelerde Osmanlı/Türk müziğine ilişkin makaleleri yayımlandı. Müzikle ilgili kitapları: *Klâsik Türk Müziği Üzerine Denemeler* (Bağlam Yayınları, 1987); *On Sekizinci Yüzyılda Türk Müziği* (Pan Yayıncılık, 1987); *Ali Ufkî ve Mezmurlar* (Pan Yayıncılık, 1990); *Zaman, Mekân, Müzik. Klâsik Türk Musikisinde Eğitim (Meşk), İcra ve Aktarım* (AFA Yayıncılık, 1993); *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz. Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal* (YKY, 1998); *Musikiden Müziğe. Osmanlı/Türk Müziği: Gelenek ve Modernlik* (YKY, 2005); *Saklı Mecmua. Ali Ufkî'nin Bibliothèque Nationale de France'taki [Turc 292] Yazması* (YKY, 2008); *Şeyhülislâm'ın Müziği. 18. Yüzyılda Osmanlı/Türk Musikisi ve Şeyhülislâm Es'ad Efendi'nin Atrabü'l-Âsâr'ı* (YKY, 2010); *Kan Dolaşımı, Ameliyat ve Musiki Makamları. Kantemiroğlu (1673-1723) ve Edvârının Sıradışı Müzikal Serüveni* (YKY, 2017). 1977-2013 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi'nde görev yapan Cem Behar, İstanbul Şehir Üniversitesi'nde öğretim üyesidir.

The Mysterious and Exemplary Adventure of Şûrî and its “Elementary” Solution

Cem Behar

Şûrî is a technical term in the nomenclature of Istanbul based Ottoman/Turkish music, which is not all that defined. The location of this term, which has been used since the beginning of eighteenth century, when used as a fret name on the fret base and the form of it when used as a maqam name is uncertain and changeable. All musicians, who have left written marks behind, have made different definitions. Furthermore, Şûrî has a third technical meaning beyond being a fret and maqam name. We are going to consider this Şûrî, which may seem like an insignificant detail at first glance, as a sign and not as an exception, as a symbol of usual inconsistencies between musical theory and performance that are currently ongoing.

Born in 1946 in Istanbul, Behar completed his higher education in Paris. He started his musical studies with the composer Fikret Bertuğ. Afterwards, he worked with Emin Ongan, Niyazi Sayın, Necdet Yaşar and Salih Bilgin. His articles on Ottoman / Turkish music have been published in various magazines and newspapers since 1980. His books on music include: *Klâsik Türk Müziği Üzerine Denemeler* (Bağlam Yayınları, 1987) (Essays on Classical Turkish Music); *On Sekizinci Yüzyılda Türk Müziği* (Pan Yayıncılık, 1987) (Turkish Music in the 18th Century); *Ali Ufkî ve Mezmurlar* (Pan Yayıncılık, 1990) (Ali Ufkî and the Psalms); *Zaman, Mekân, Müzik: Klâsik Türk Musikisinde Eğitim (Meşk), İcra ve Aktarım* (AFA Yayıncılık, 1993) (Time, Space, and Music: Practice in Classical Turkish Music, Performance and Dissemination); *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz. Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal* (YKY, 1998) (Aşk Olmayınca Meşk Olmaz: Teaching and Transfer of Turkish Music); *Musikiden Müziğe, Osmanlı/Türk Müziği: Gelenek ve Modernlik* (YKY, 2005) (Mûsiki to Music, Ottoman/Turkish Music: Tradition and Modernism); *Saklı Mecmua: Ali Ufkî'nin Bibliothèque Nationale de France'taki [Turc 292] Yazması* (YKY, 2008) (The Hidden Mecmua: Ali Ufkî's Ms. Turc 292 in Bibliothèque Nationale de France); *Şeyhülislâm'ın Müziği. 18. Yüzyılda Osmanlı/Türk Musikisi ve Şeyhülislâm Es'ad Efendi'nin Atrabü'l-Âsâr'ı* (YKY, 2010) (Music of Sheikh al-İslam: 18th Century Ottoman/Turkish Music and Atrabü'l-Âsâr of Şeyhülislam Es'ad Efendi); *Kan Dolaşımı, Ameliyat ve Musiki Makamları. Kantemiroğlu (1673-1723) ve Edvârının Sıradışı Müzikal Serüveni* (YKY, 2017) (Blood Circulation, Surgery and Makams: Kantemiroğlu and the Extraordinary Story of his Theory Treatises). Cem Behar taught at the Boğaziçi University between 1977 and 2013, and he is currently a faculty member at the İstanbul Şehir University.

On Dokuzuncu Yüzyılda Osmanlı Rumlarının Müzikal Kimliği

Merih Erol

Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde, bu çok etnisiteli ve çok dinli imparatorluğun en kalabalık gayrimüslim grubu olan Rumlar, kültürel kimlikleri hakkında hararetli tartışmalara giriştiler ve müziği bu kimlik mücadelelerinin ayrıcalıklı alanı haline getirdiler. Konuşmamda, on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı Rum Ortodoks musiki kültürünü; toplumsal değişim, ulusal kimlik, etnomüzikolojik söylemler ve demografik dönüşümler açısından ele alacağım. Osmanlı Rumlarının eğitilmiş, orta-sınıflarının müzik tercihlerinden, kurdukları musiki cemiyetlerinden, dini müzikleri konusundaki müdahalelerden ve musiki reformu tartışmalarından bahsedeceğim.

Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi'nde öğretim üyesi olan Erol, Boğaziçi Üniversitesi ve Şehir Üniversitesi'nde dersler verdi. 2011-2013 yıllarında Harvard Üniversitesi'nin The Minda de Gunzburg Avrupa Çalışmaları Merkezi'nde ve Princeton Üniversitesi'nin Yunan Çalışmaları Merkezi'nde doktora sonrası çalışmalarını yapan araştırmacı, geçtiğimiz yıl Kubbealtı'nda Münip Utandı'nın öğrencisi olarak repertuar derslerine katıldı. Doktorası sırasında 'Emin Ongan' Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne devam etti. Çalışmalarını *Greek Orthodox Music in Ottoman Istanbul: Nation and Community in the Era of Reform* (Indiana University Press, 2015) başlığıyla yayımlandı.

Musical Identity of Ottoman Greeks in the Nineteenth Century

Merih Erol

In the final period of the Ottoman Empire, Greeks, the major non-Muslim group of this multi-ethnic and multi-confessional empire, got into heated debates regarding their cultural identities and turned music into the privileged area of this identity struggle. In my presentation, I will discuss the Ottoman Greek Orthodox music culture in the second half of the nineteenth century in terms of social change, national identity, and ethnomusicological statements. I will explore musical preferences of the educated, middle-class Ottoman Greeks, the musical associations formed by them, their interventions about religious music and musical reform discussions.

Erol, who formerly lectured at Boğaziçi University and Şehir University, is an assistant professor in the Faculty of Social Sciences at Özyeğin University. Between 2011 and 2013 she conducted her post-doctoral research at The Minda de Gunzburg Center for European Studies at Harvard University and Seeger Center for Hellenic Studies at Princeton University. During her PhD, she attended 'Emin Ongan' Üsküdar Musiki Cemiyeti, and more recently she attended repertoire classes of Münip Utandı at Kubbealtı. She is the author of *Greek Orthodox Music in Ottoman Istanbul: Nation and Community in the Era of Reform* (Indiana University Press, 2015).

Moldova'dan İstanbul, Atina ve New York'a Ulusaşırı Kasap Havası Müziği (y. 1750–1950)

Walter Zev Feldman

Moldovalılar, Yunanlar, Türkler ve Aşkenaz Yahudilerince paylaşılan bu “ulusaşırı” dans, 1511 yılından sonra Osmanlıların Moldova'ya saldıdığı büyükbaş hayvan vergisi sonucunda ortaya çıkmıştır. Kasap olarak bilinen bu dans İstanbul'daki kasaplar loncasının dansı haline gelmiş, Yunanca “hassapiko” terimi de buradan kaynaklanmıştır. Osmanlı döneminde bu loncanın üyeleri büyük ölçüde Müslümandı ama Rumların da hatırı sayılır bir varlığı görülüyordu. Şüphesiz ki bu büyükbaş hayvanlar, sığır çobanları ve söz konusu müzikal üslup Eflak ve Boğdan menşeli olduğu için Türkler bu dansa ayrıca Romence “hora” adını vermişlerdi. 18. yüzyılın ortalarında Yunan–Osmanlı Moldova müzisyenler loncası Çingene *lutar* ve Yahudi *klezmer* müzisyenlerinden meydana geliyordu. İstanbul Rumları kasap havasına Romence “sirba” kelimesi dolayısıyla sirba diyordu ve bu isim zaman içinde “serviko” olarak Helenleşti. Moldovalılar için bu dans “bulgareska” idi, bu da Yiddişçe “bolgar” haline geldi.

Böylece halen yaşamakta olan *kasap/hassapiko/sirba/bolgar* havasının karışık bir Yunan, Romen ve Yahudi üslubu vardır. 1923 yılındaki nüfus mübadelesiyle bu müzik Yunanistan'da da yerleşik hale gelmiştir. Hatta bundan önce Yunan, Yahudi ve bazen de Ermeni müzisyenlerin geliştirmeye devam etmesiyle bu müzikal üslup New York'ta bile bilinir olmuştur.

Osmanlı–Türk ve Yahudi müziği alanlarında önde gelen araştırmacılar arasında olan Feldman'ın, *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition, and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* (VWB, 1996) (Osmanlı Saray Müziği: Makam, Beste ve Erken Dönem Osmanlı Enstrümantal Müzik Repertuarı) başlıklı çalışması dünya çapında bir temel eser olarak okutulmaktadır. Son kitabı *Klezmer: Music, History and Memory* (Oxford University Press, 2016) (Klezmer: Müzik, Tarih ve Hafıza) adıyla yayımlanmıştır. 2011 ve 2015 yılları arasında NYU, Abu Dhabi desteğiyle Osmanlı döneminde ve sonrasında Moldova'daki Yahudi, Çingene ve Yunan müzik geleneklerini araştıran, Feldman halen NYU, Abu Dhabi'de kıdemli araştırmacı olarak çalışmalarını sürdürüyor.

The Music of the Transnational Kasap Dance, from Moldova to Istanbul, Athens and New York (ca. 1750–1950)

Walter Zev Feldman

This “transnational” dance—shared by Moldavians, Greeks, Turks and Ashkenazic Jews—emerged as a consequence of the cattle-tribute imposed by the Ottomans on Moldova after 1511. It became a dance of the butchers' guild of Istanbul, known as *kasap*; hence the Greek term “hassapiko.” In Ottoman times this guild was predominantly Muslim, but with prominent Greek participation. No doubt because of the Moldo-Wallachian provenance of the cattle, their herders, and the musical style, the Turks also referred to the dance by the Romanian name “hora.” By the mid-eighteenth century the musicians' guild in Greco-Ottoman Moldova was composed of Gypsy *lutar* and Jewish *klezmerim*. *Sirba* was what the Greeks of Istanbul called the *kasap* dance—from Romanian “sirba”—in time Hellenizing it to “serviko.” To the Moldavians it was the “bulgareasca,” which became the Yiddish “bolgar.”

Thus the surviving music for the *kasap/hassapiko/sirba/bolgar* has a mixed Greek, Romanian and Jewish style. With the population exchange of 1923 it became based in Greece as well. Even earlier it had been acclimatized in New York, where Greek, Jewish and sometimes Armenian musicians continued to develop this musical style.

Feldman is a leading researcher in both Ottoman Turkish and Jewish music. His book, *Music of the Ottoman Court: Makam, Composition, and the Early Ottoman Instrumental Repertoire* (VWB, 1996) is taught as a basic text worldwide. His most recent book is *Klezmer: Music, History and Memory* (Oxford University Press, 2016). Between 2011 and 2015 he researched the Jewish, Gypsy and Greek musical traditions of Ottoman and post-Ottoman Moldova, sponsored by NYU, Abu Dhabi. Feldman is currently a senior research fellow affiliated with NYU, Abu Dhabi.

İstanbul Bektaşilerinde Müzik Kültürü

Melih Duygulu

İstanbul, birbirinden farklı niteliklere sahip etnik ve dinsel topluluğa ve bunların yarattığı kültürlerle bin yıllar boyunca ev sahipliği yapmış kadim bir kent. Bu kentin kendine özgü ama devinen bir ruhu, burada yaşayanların da kendilerine özgü davranış biçimleri ve yaşam tarzları olagelmış. İstanbul, tüm bunların şekillendirdiği ve belirlediği bir ses kültürlerine sahip.

Bu çok kültürlü sesin şekillenmesinde dinlerin, etnik grupların, imparatorlukların katkısını ayrı ayrı ele almak ve kentin ses kültürüne ne oranda etki ettiklerini ortaya koymak yararlı olacaktır. Bildiride, İstanbul'un ses kültürü içinde önemli bir yer edinen Bektaşî Müziği, kendine özel nitelikleri yanında kentin inanç kültüründe yer alan diğer gruplarla olan ilişkisi üzerinden ele alınmıştır. İstanbul'daki Bektaşî müziğinin diğer topluluklara göre farklılıkları ile bu müziğin kentin ses kültüründeki bağdaşımçı nitelikleri de göz önünde bulundurularak bir yaklaşım ortaya koymaya çalışılacaktır.

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'ndan 1989 yılında mezun olan Duygulu, Anadolu'nun çeşitli yörelerinde yerel müzikler üzerine araştırmalar yaptı ve dört bin civarında halk ezgisi, halk edebiyatı örnekleri, seksen kadar yerel çalgı ve çeşitli etnografik ürün derledi. Hollanda, Almanya, Belçika ve Fransa'da Türkiye'deki yerel müzikler hakkında konferanslar verdi.

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda (1989-1994), İÜ Devlet Konservatuarı'nda (1989-1991), Codarts Rotterdam'ın Dünya Müzikleri Bölümü'nde (2006-2012) ve Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün lisansüstü müzik programında (2005-2013) halk müzikleri ve etnomüzikoloji ile ilgili dersler verdi. 1994'ten beri Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzikoloji Bölümü'nde öğretim görevlisidir.

Gaziantep Türküleri (1995), *Alevi Bektaşî Müziğinde Değişler* (1997), *Türkiye'de Çingene Müziği* (Pan Yayıncılık, 2006), *Türk Halk Müziği Sözlüğü* (Pan Yayıncılık, 2014) *Türkiye'nin Halk Müziği Makamları* (Pan Yayıncılık, 2018) adlı kitapları bulunuyor.

Music Culture among Bektashis of Istanbul

Melih Duygulu

Istanbul is an ancient city, which has hosted diverse ethnic and religious communities and cultures created by these over the course of many thousand years. This city has a distinctive but moving soul and people living here have distinctive behavior patterns and lifestyles. Istanbul has a sound culture formed and designated by all of these.

It will be beneficial to examine the contribution of religions, ethnic groups and empires in the formation of this multicultural sound and the degree to which they have an impact on the sound culture of the city. In this paper, Bektashi Music, which has gained an important place in the sound culture of Istanbul, has been discussed over its relationship with other groups among the city's culture of faith along with its distinctive features. An approach is going to be put forth considering the differences of Bektashi music in Istanbul in comparison with other communities and coherent features of this music within the sound culture of the city.

He graduated from Istanbul Technical University Turkish Music State Conservatory in 1989. He made researches on indigenous music in several regions of Anatolia with his personal efforts and compiled around 4000 folk melodies, folk literature examples, 80 or so indigenous instruments and various ethnographic items. In Holland, Germany, Belgium and France, he gave speeches on indigenous music in Turkey.

He gave lectures on folk music and ethnomusicology at Turkish Music State Conservatory (1989-1994), Istanbul University State Conservatory (1989-1991), World Music Department in Codarts Rotterdam (2006-2012) and postgraduate music program of Haliç University Social Sciences Institute (2005-2013). He has been a faculty member at Mimar Sinan Fine Arts University State Conservatory Musicology Department since 1994.

He has five books published: *Gaziantep Türküleri* (Gaziantep Folk Songs) (1995), *Alevi Bektaşî Müziğinde Değişler* (Phrases in Alevi Bektashi Music) (1997), *Türkiye'de Çingene Müziği* (Pan Yayıncılık, 2006) (Gypsy Music in Turkey), *Türk Halk Müziği Sözlüğü* (Pan Yayıncılık, 2014) (Turkish Folk Music Glossary) and *Türkiye'nin Halk Müziği Makamları* (Pan Yayıncılık, 2018) (Folk Music Maqams of Turkey).

İstanbul'daki "Büyük Dersim" Müziği

Martin Greve

En azından erken 20. yüzyıldan bu yana "Büyük Dersim" diye anılan yörenin halkı (aşağı yukarı Koçgiri ve Varto-Hınıs arasında kalan geniş bölge) farklı nedenlerle İstanbul'a göç etmiştir. Kartal, Pendik, Gülsuyu, Yeldeğirmeni, Okmeydanı, Gazi, Esenler, Nurtepe ve başka ilçelere doğudan gelen göçmenler bugün kendilerine yeni bir hayat kurmaktadır. İstanbul'da yaşayan Dersimli müzisyenler düğünlerde, siyasi topluluklarda, hemşeri derneklerinde, cemevlerinde veya profesyonel folk müzisyenleri olarak tüm ülke çapında müzik yapmaktadırlar. Birçoğu için İstanbul iyi müzikal altyapıya sahip bir yerdir ve aynı zamanda kendi köyleriyle Avrupa arasında bir köprü işlevi görmektedir. Koçgiri veya Bingöl-Yayladere gibi bazı yörelerde çoğu köy terk edilmiş, ordu tarafından tahrip edilmiş ya da yerel nüfusun yerine örneğin Karadeniz bölgesinden gelen göçmenler geçmiştir. Bu koşullara bağlı olarak hem Avrupa'da hem de İstanbul'da diasporik kültürler ortaya çıkmıştır ve bu gruplar için köklerinin bulunduğu yerler ve müzik kültürleri, yaşayan bir müzikal gelenekten ziyade yad edilen, bazen hayali kurulan ve hatta idealleştirilen bir kültür niteliği taşımaktadır. Örneğin 1990'ların sonunda yaşanan neo-Dersim canlanması esas olarak İstanbul'da başlamıştır. Bu bildiri göçün Doğu Anadolu müzik gelenekleri üzerindeki etkisi hakkında sürmekte olan bir araştırmanın ilk bulgularını sunmaktadır.

Alman bir etnomüzikolojist olan Martin Greve'nin çalışmaları Türk müziğine odaklanmıştır. Rotterdam World Music Academy'de 2005-2011 yılları arasında Türk Müziği Araştırma Programı'nın koordinatörlüğünü yapan Greve, 2011 ve 2018 arasında Orient-Institut İstanbul'da araştırmacı olarak görev almıştır. 2017'de *Makamsız: Individualization of Traditional Music on the Eve of Kemalist Turkey* (Ergon Verlag, 2017) (Makamsız: Kemalist Türkiye'in Kuruluşunda Geleneksel Müziğin Bireyselleşmesi) kitabı yayımlanan Greve'nin Özay Şahin'le kaleme aldığı son çalışması *Yeni Dersim Soundunun Oluşumu: Anlatılamazı İfade Etmek* (Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2019) bu sene yayımlanmıştır.

Music from "Larger Dersim" in İstanbul

Martin Greve

Since at least the early twentieth century, people from the so-called "larger Dersim", that is roughly the large region between Koçgiri and Varto - Hınıs, for different reasons migrated to İstanbul. Today, in districts such as Kartal, Pendik, Gülsuyu, Yeldeğirmeni, Okmeydanı, Gazi, Esenler, Nurtepe and others, migrants from the east build up a new life. Musicians from "larger Dersim" in İstanbul are active as wedding musicians, in political or homeland associations, *cemevis*, or as nationwide acting professional folk musicians. For many, İstanbul functions as a place with good musical infrastructure, and at the same time as a bridge between their home villages and Europe. In some regions, such as Koçgiri or Bingöl-Yayladere, most villages have been abandoned, destroyed by the army, or the population has been replaced by later migrants for example from the Black Sea region. In these cases, diaspora cultures emerged both in Europe and in İstanbul, for whom the region of origin together with their music culture is a remembered, sometimes imagined, even idealized culture rather than a living music tradition. The neo-Dersim revival, beginning in the late 1990s for example, was initiated mainly from İstanbul. This paper presents first results of an ongoing research on effects of migration on east Anatolian musical traditions.

Greve is a German ethnomusicologist with a focus on music in Turkey. Between 2005 and 2011 he was the coordinator of the Study Program of Turkish Music at the Rotterdam World Music Academy. Between 2011 and 2018, he was a research associate at the Orient-Institut İstanbul. In 2017, his monograph *Makamsız: Individualization of Traditional Music on the Eve of Kemalist Turkey* (Ergon Verlag, 2017) was published. His latest book *Yeni Dersim Soundunun Oluşumu: Anlatılamazı İfade Etmek* (Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2019) (Expressing the Unspeakable: The Emergence of the New Sound of Dersim), coauthored with Özay Şahin, was published in 2019.

Bizans Neumatik Notasyonunda Osmanlı/Türk Müziği: Osmanlı/Türk Müziği ve Bizans Müziği Arasındaki Kültürel Farklılıkları Anlamak

Mehmet Ali Sanlıkol

20. yüzyıla kadar geniş Osmanlı kültür havzasında yer alan çoğu müzikal gelenek, sözlü geleneği müzik öğrenme ve öğretmenin başat yöntemi olarak kullanmıştır. Bu durumun en önemli istisnalarından birinin Bizans kilise müziğinde kullanılan neumatik notasyon sistemi olduğu söylenebilir. Osmanlı/Türk müziğinde çeşitli notasyon sistemlerinin benimsenmesi için birkaç girişimde bulunulmuş olsa da 1875 yılına dek bu sistemlerin hiçbiri genel kabul görmemiştir. Ne var ki, 14. yüzyılın sonundan itibaren Bizans notasyonu din dışı müziğin saklanması için kullanılmış ve Bizans neumatik sistemiyle yazılmış klasik Osmanlı/Türk sözlü müzik parçalarından oluşan ilk koleksiyon 1830 gibi erken sayılabilecek bir tarihte basılmıştır. Bu ve sonraki yayınların transkripsiyonunu yapma sürecinde olan bizlerin işi, Bizans ve Osmanlı/Türk müzikleri arasındaki kültürel farklılıklardan kaynaklanan müzikal farklılıkları da içeren bir dizi sorun yüzünden epey karmaşık hale gelmiştir. Her bir sistemin perde yapısı arasındaki farklılıklar, bu geleneklerin kendi farklı modal ölçü derecelerine yönelik sergiledikleri değişen yaklaşımlar nedeniyle daha da karmaşılaşmaktadır. Bu bildiri bahsi geçen farklılıkları incelerken bu zorlukta payı olan *usul* (ritmik döngü) gibi diğer önemli unsurlara da değinecektir.

Annesi Fethiye Sanlıkol'dan 1992 senesine kadar piyano ile klasik Batı müziği dersleri alıp, sonraki yıllarda Aydın Esen ile çalışmalarını sürdüren Sanlıkol, 1997 senesinde Berklee College of Music'te lisans derecesini Caz Kompozisyon ve Film Müziği Bölümü'nde tamamladı. 2000 senesinde New England Konservatuarında yüksek lisans derecesini Caz Kompozisyon alanında tamamlayan Sanlıkol, aynı okulda doktora derecesini Kompozisyon alanında yaparken ağırlıklı olarak Türk müziği ve etnomüzikoloji çalışıp 2004 senesinde mezun oldu. 2011'de *Çalıcı Mehterler* (YKY, 2011) isimli kitabını yayımlayıp 2013-2015 senelerinde de Harvard Üniversitesinde Cemal Kafadar gözetiminde doktora sonrası araştırmalarını sürdürmüş olan Sanlıkol, halen New England Konservatuarında öğretim üyesi olup Konservatuar bünyesindeki Intercultural Institute'ün direktörlüğünü yürütmektedir.

Ottoman/Turkish Music in Byzantine Neumes: Understanding the Cultural Differences between Ottoman/Turkish Music and Byzantine Music

Mehmet Ali Sanlıkol

Most musical traditions within the greater Ottoman cultural zone have used oral tradition as their principal method of learning and teaching up until the twentieth century. It is possible to say that the one major exception to this was the neumatic notation system of Byzantine church music. Although few attempts were made to adopt a variety of notation systems to Ottoman/Turkish music, up until 1875 none of these systems found general acceptance. However, since the end of the fourteenth century Byzantine notation was used for preserving secular music and, the first printed collection of Ottoman/Turkish classical vocal music pieces notated in Byzantine neumes was published as early as 1830. For those of us who are in the process of transcribing this and subsequent publications our task is complicated by a number of issues including the musical differences that present themselves in notation as a result of the cultural differences between Byzantine and Ottoman/Turkish musics. Differences between the intervallic structures of each system is further complicated by varying approaches each tradition present toward different degrees of their modal scales. This paper will analyze these differences while referencing other important contributors such as the *usul* (rhythmic cycle) system.

Sanlıkol took piano and classical Western music lessons from his mother, Fethiye Sanlıkol, until 1992. He continued his studies with Aydın Esen in the following years, received bachelor's degree in Jazz Composition and Film Scoring department at Berklee College of Music in 1997. Sanlıkol, who completed a master's degree in Jazz Composition at New England Conservatory in 2000, received his PhD degree in Composition field at the same school in 2004 by mainly working on Turkish music and ethnomusicology. Sanlıkol, who published his book, *Çalıcı Mehterler* (YKY, 2011) and continued post-doc research under the supervision of Cemal Kafadar at Harvard University between 2013 and 2015, is currently a professor at New England Conservatory and also the director of Intercultural Institute within the school.

Osmanlı Dünyasının Musikisinde Kesişen Yollar

Bülent Aksoy

19. yüzyıl Osmanlı dünyası musiki geleneklerinin belirgin bir dönüşüme uğradığı bir dönemdir. Notanın, daha doğrusu, icraya yönelik notanın musiki hayatına girişi bu dönemin en önemli yeniliğidir. Nota ilk bakışta Batılılaşmanın getirdiği bir yenilik olarak görülebilirse de, Osmanlı dünyasında öyle olmamış, Batı notası alınmamış, onun yerine yerli-geleneksel yazım yöntemleri tercih edilmiştir. Fakat bu dönemin öncesi vardır. Bir önceki yüzyılda çok küçük bir çevrede ilgi gören ama niteliği niceliğini aşan nazariyat çalışmalarının Osmanlı musiki dünyasının "derin yapı"sını görünür kılan anlamlı adımlar olduğunu görebiliyoruz bugün. Musiki yazısı olan nota söz konusu nazariyat çalışmalarının bir ürünü gibi görünüyor.

Notanın kullanımı, sadece yüzlerce yıllık eski eserlerin unutulmaktan kurtarılmasını sağlayan bir işlem olarak görülemez. Bu yeni süreç bütün bir Osmanlı musiki dünyasını derinden etkilemiş, üç musiki geleneğinde meydana gelen dönüşümü de belgelemiştir. Nota, Osmanlı-Türk musikisinden önce Osmanlı-Rum, Osmanlı-Ermeni musikilerine girmiş, dolayısıyla notanın getireceği sorunlar bu iki gelenekte biraz daha erken fark edilmişti. Bu tarihi dönüşüm dönemi Osmanlı musiki dünyasının daha önce fark edilemeyen sorunlarının fark edilmesini sağlamış, böylece ortak bir musiki "zihniyeti"ni açığa çıkarmıştır.

Rum Ortodoks kilise notasının Osmanlı-Türk musikisi ile Ermeni kilise musikisinin; Ermeni notasının da öteki iki musikinin ürünlerinin yazımında kullanılabildiğinin görülmesi üç gelenek arasında bir kaynaşmaya yol açmıştır. Nitekim, söz konusu dönem Osmanlı musikîşinaslarının birbirlerine sadece nazariyatta değil, fiilen de daha çok yaklaştığı bir dönem oldu. Müslüman, Hristiyan, Yahudi musikîşinaslar bu dönemde kendi geleneklerinin musiki varlığına daha araştırmacı bir gözle eğilirlerken, birbirlerininkini tanımak yolunda daha önce görülmeyen bir gayret gösterdiler. Bu etkileşimin çeşitli yönlerini tanımak Osmanlı dünyasında yaşayan musikinin temellerini kavramak bakımından önem taşıyor. Bildiride, o dönemin musiki hareketleri ile Osmanlı musikîşinasları arasındaki kaynaşma üzerinde durulacaktır.

Doktorasını İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nde tamamladı. 1995'ten bu yana Saz ve Söz programını Açık Radyo'da tek başına sürdürüyor. Kalan Müzik adına yirmiden fazla albümü yayına hazırladı. Şu kitapların yazarıdır: *Sermüezzîn Rifat Bey'in Ferahnak Mevlevî Ayini* (Pan Yayıncılık, 1992), *Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılarda Musiki* (Pan Yayıncılık, 1994), *Geçmişin Musiki Mirasına Bakışlar* (Pan Yayıncılık, 2008).

Crossing Paths in the Music of Ottoman World

Bülent Aksoy

Nineteenth century is a period in which musical traditions of the Ottoman world had gone through a significant transformation. The introduction of notation, or rather, notation as a means of musical performance, into the musical life is the foremost innovation of this period. Notation may at first glance be seen as an innovation brought by westernization, but it is not the case in the Ottoman world, since Western notation had not been imported, local-traditional notation methods have been preferred instead. Yet, there is a background of this period. Today we can see that theoretical studies in the previous century, which attracted attention in a very small environment but qualitatively superior to their quantitative sum, are meaningful steps that make the "deep structure" of the Ottoman music world visible. Notation, which is musical script, appears to be a product of aforementioned theoretical studies.

Usage of notation cannot be solely seen as a task of saving of centuries old musical compositions from falling into oblivion. This new process has influenced whole Ottoman music world deeply and it has documented the transformation of three music traditions. Notation had entered Ottoman-Greek and Ottoman-Armenian music before Ottoman-Turkish music, therefore, the problems to be caused by notating music had been noticed in these two traditions a little earlier. This historical transformation period had ensured that problems of Ottoman music world, which could not have been noticed before, were noticed; thus, it had revealed a common musical "mentality".

Recognizing that Eastern Orthodox Church notation could be used in the compositions of Ottoman-Turkish music and Armenian Church music, and Armenian notation could be used in notating the melodies of the other two musical conventions, has resulted in an amalgamation among the three traditions. Hence, in the given period, Ottoman musicians from all ethnic or religious environments came much closer not only theoretically but also in practicality. Muslim, Christian, Jewish musicians made an unprecedented effort to know each other's musical practice while focusing on their own traditions' musical identity more probingly. Recognizing various aspects of this communication is important in terms of comprehending foundations of the music that existed in the Ottoman world. In the presentation, the emphasis is going to be on the amalgamation among the musical movements of that period and Ottoman musicians.

He completed his PhD at the Art History department of Istanbul University. At *Açık Radyo*, he has hosted *Saz ve Söz* (Instruments and Lyrics) since 1995. He edited more than twenty albums for *Kalan Music*. He is the author of these books: *Sermüezzîn Rifat Bey'in Ferahnak Mevlevî Ayini* (Pan Yayıncılık, 1992) (Chief Muezzin Rifat Bey's Mevlevî Ayin Composition in Makam Ferahnak), *Avrupalı Gezginlerin Gözüyle Osmanlılarda Musiki* (Pan Yayıncılık, 1994) (Music in the Ottomans from the Perspective of European Travelers), *Geçmişin Musiki Mirasına Bakışlar* (Pan Yayıncılık, 2008) (Glances at the Musical Heritage of the Past).

Osmanlı Müzik Terimlerinin Ermeni Kilise Mugannileri Arasında Kullanımı

Aram Kerovpyan

19. yüzyıl boyunca kilise müziği için Osmanlı müzik terimlerinin kullanılması Konstantinopolis'teki Ermeni ve Rumlar arasında giderek yaygınlaşmıştır. Osmanlı terimleri, dâhil oldukları müzikal sistemlerdeki orijinal terimlerin yerini almamış, çoğu zaman onlarla paralel biçimde, karşılaştırmalı olarak kullanılmıştır. Bu terimlerin kilise müziği terminolojisine katılma nedenleri artık hatırlanmamaktadır. Milliyetçilik Yakın Doğu'nun tamamında kök saldıkça bu tür olgular genellikle bir "etkilenme" meselesi olarak görülmüş, bu da konuyu müzikal, toplumsal ve tarihsel zemininden uzaklaştırmıştır.

Bu bildiri bir yandan müzisyenleri Osmanlı terminolojisini kullanmaya iten pratik nedenleri ortaya çıkarmayı, diğer yandan da Ermeni kilise mugannilerinin ayin müziklerini reforma tabi tutup yenilemelerine yol açan tarihsel ve toplumsal bağlamı kısaca vurgulamayı amaçlamaktadır.

İstanbul'da doğan Kerovpyan, 1977 yılından beri Paris'te yaşamaktadır. Kanun çalmayı ve makam sistemini Sadettin Öktenay'dan öğrenmiştir. Paris Ermeni Katedrali'nde 1990 yılında yerini aldığı başmuganni Aramaneag Arabian ile Ermeni kilise müziği çalışmıştır. Akn Ermeni Makamsal Müzik Araştırmaları Merkezi'nin kurucu direktörüdür. Kerovpyan'ın müzikoloji alanında doktora derecesi bulunmaktadır.

The Use of Ottoman Musical Terms Amongst Armenian Church Cantors

Aram Kerovpyan

Throughout the nineteenth century, the use of Ottoman musical terms for church music becomes increasingly common amongst the Armenians and the Greeks in Constantinople. The Ottoman terms do not replace the original terms of their respective musical systems, but are most often used in parallel, in a comparative way. The reason why they were introduced into the terminology is no longer remembered. As the entire Near East put down roots in nationalism, such phenomena are generally considered as a matter of "influence", diverting the subject from its musical, social, and historic ground.

The paper aims, on the one hand, to reveal some of the practical reasons which led the musicians to use this terminology, and, on the other hand, to stress, although briefly, the historical and social context in which Armenian church cantors undertook initiatives to reform and renew the liturgical music.

He was born in Istanbul and has lived in Paris since 1977. He learned to play *kanun* and studied the *makam* system with Sadettin Öktenay. He studied Armenian church music with master-singer Aramaneag Arabian whom he succeeded at the Paris Armenian cathedral in 1990. He is the founder and director of Akn Center for Armenian Modal Chant. He holds a PhD in musicology.

Türk Tangolarının Kısa Tarihi ve Türk Müzik Sanatındaki Yeri

Ertuğrul Sevsay

Çok sesli müziğin Türk halkınca benimsenmesi üç ayrı müzik türü sayesinde olmuştur: Kantolar, tangolar ve operetler. Aralarında en önemli rolü oynayan, her kesime ulaşmış olan tangolardır. İlk tango bestecileri Necip Celal Andel ve Fehmi Ege ve diğerlerinin yanında Türkiye'ye sığınan yabancı müzisyenler tangonun yayılmasında önemli rol oynamışlardır.

Cumhuriyetimizin kuruluşuyla yüzünü Batı kültürüne döndüren genç nesil tangoyu kucaklamıştır. 1920'li yılların sonlarında başlayarak 1930'lu yıllardaki hızlı yükselişi 1940'larda zirveye ulaşan Türk tangosu, 1950'lerde duraklama devrine girer, 1960'lardan sonra popülaritesini yitirmeye başlar. Her ne kadar 1980'lerde tekrar bir canlanma gösterdiyse de bu canlanmayı bir rönesanstan ziyade, bir dejenerasyon olarak görmek gerekir. Bu olumsuzluk günümüze kadar devam ettiyse de, son 5-10 sene içinde gerçek bir yeniden doğuş gözlenmektedir.

Türk tangosunun kökenleri, Türkiye'de çok sesli müzik kültürüne katkıları, neden bu denli sevildiği, Arjantin tangosu ile arasındaki farklar ve benzerlikler, bir sanat tarzı olarak yükselme ve duraklama nedenleri bildirinin içeriğini teşkil ediyor.

İstanbul sanatçı Cemal Reşit Rey'le çalışmış; İngiliz Lisesini, Cerrahpaşa Tıp Fakültesini, Universität für Musik und darstellende Kunst Wien'i (Viyana Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi) (kompozisyon, orkestra şefliği), Miami Üniversitesi'ni (yüksek lisans, doktora) bitirmiş, Viyana'da iç hastalıkları ihtisası yapmıştır. 1990'da Viyana Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi'nde orkestrasyon kürsüsünün başına geçmiştir. Aynı zamanda Miami ve DePauw Üniversitelerinde (ABD), *Haute école de musique*'de (Cenevre) dersler vermiş, uluslararası altmış civarında müzik okulunda misafir hocalık yapmıştır. Sevsay'ın konusunda günümüzdeki en kapsamlı yayın olan *The Cambridge Guide to Orchestration* 2006'da "Best Edition" ödülünü almış ve pek çok ülkede standart ders kitabı olarak kabul edilmiştir. 1992'den itibaren devamlı olarak Arjantin'e giderek, tango konusunda araştırmalar yapmıştır. 1998'de Avrupa'nın yegane özgün tango orkestrası Band-O-Neon'u kurmuştur. Sevsay halen Viyana Müzik ve Sahne Sanatları Üniversitesi'nde orkestrasyon profesörüdür.

Brief History of Turkish Tangos and Their Role in the Polyphonic Turkish Music

Ertuğrul Sevsay

Polyphonic western music was introduced to the Turkish people by three different music genres, namely cantos, tangos, and operettas, all sung in Turkish. Most influential of these were the Turkish tangos reaching all levels of the society. First tango composers, Necip Celal Andel and Fehmi Ege, followed by the others, as well as some foreign musicians who took refuge in Turkey for various reasons have played an important role in the dissemination and adoption of tango in this country.

The young generation that faced Western culture with the establishment of republic has embraced this music. Turkish tango, starting in the late 1920s, enjoyed a rapidly increasing popularity during the '30s, reached its peak in the '40s. After that it entered a period of stagnation in the '50s and its popularity began to decline during the '60s. Although there were some attempts to revive this genre in the '80s, this ended up as deterioration rather than a renaissance.

Roots of Turkish tango, its contribution to polyphonic music culture in Turkey, the reason of affection shown to it, the differences and similarities between Argentinian tango and Turkish tango, reasons for its rise and stagnation as a way of art constitute the content of this presentation.

Born in Istanbul, he has studied with the prominent Turkish composer Cemal Reşit Rey. Following his graduation from the English High School in Istanbul he studied medicine at the Cerrahpaşa Medical School. Then he moved to Vienna, where he studied composition and orchestral conducting at the University of Music and Performing Arts (then called *Hochschule für Musik in Wien*) while completing his medical specialization in Internal Medicine in the same city. Later he moved to USA where he received his masters and doctorate degrees at the University of Miami. In 1990, he became the chair for Orchestration at the University of Music and Performing Arts in Vienna where he is still a faculty member. Concurrently, he also taught at the University of Miami and DePauw University (USA); *Haute école de musique* (Geneva, Switzerland) while visiting approximately sixty international music schools as a visiting professor. His *The Cambridge Guide to Orchestration*, the most comprehensive book in its field today, has received the "Best Edition" award in 2006 and been accepted as the standard textbook in many countries. He has researched tango since 1992 by regularly visiting Argentina. Sevsay has also put together *Band-O-Neon, Orquesta Típica de Tango* the typical tango orchestra of Europe, in 1998.

Nuri Duyguer Koleksiyonu

Ersu Pekin, Hüseyin Kıyak

Türkiye'nin müzikle ilgili müze, arşiv, kitaplık sorunları, özel koleksiyonlarda bulunan, ailenin eski kuşaklarından gelen malzemeyi, birikimi nasıl koruyacakları konusundaki kaygılarını giderecek kurumsal yapılar bulunmaması müzikle ilgili bir belgenin ve buna bağlı olarak bilginin yitirilmesine yol açtı.

Hüseyin Kıyak'ın ortaya çıkardığı Sinekemani Nuri Duyguer'in arşivinin Duyguer'in varislerince Enstitü bünyesine kazandırılması kabul gördüğü sıralarda, Derya Türkan'ın kurum içinde "İstanbul ve Müzik" Araştırma Programı oluşturma girişimiyle İstanbul Araştırmaları Enstitüsü İstanbul'un müzik birikimi üzerinde de çalışmaya başlamış oldu.

Bunu, büyük bir iyi niyetle görmek ve İstanbul müzik belgeliğinin oluşumunun ilk adımı olarak nitelemek, sanırım olası görünüyor. Güfteler, kitaplar, notalar ve fotoğraflar gibi malzemeden oluşan arşivin tasnif çalışmaları fiziki koruma ve dijital kataloglamayla Hüseyin Kıyak ve Fatmanur Kekeç tarafından yürütülüyor.

Ersu Pekin (bkz. 18)

Hüseyin Kıyak

Marmara Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olup aynı üniversitenin Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde yüksek lisansını tamamladı. Çeşitli sanat, müzik ve edebiyat kitaplarının editörlüğünü yaptı. Hazırladığı *Yüz Yıllık Metinlerle Tanburi Cemil Bey* (Kubbealtı Neşriyatı, 2017), *Mısrabı, Yayı ve Kalemikle Mesud Cemil* (Kubbealtı Neşriyatı, 2018) kitapları Kubbealtı Neşriyat tarafından yayımlandı. Cumhurbaşkanlığı Klasik Türk Müziği Korosu'nda ses sanatçılığı görevi yanında İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuarı'nda Müzikoloji ve Müzik Teorisi Bölümü'ndeki doktora öğrenimine ve İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nde kurulan İstanbul ve Müzik Araştırma Programı (İMAP) kapsamında arşiv faaliyetlerini yürütmeye devam etmektedir.

Nuri Duyguer Collection

Ersu Pekin, Hüseyin Kıyak

In Turkey, museums, archives, and libraries on music are problematic. There aren't institutional bodies to relieve the anxieties of people regarding how they are going to preserve the material they possess from old generations of the family. This deprivation caused lack of a document related to music and information accordingly.

At the time when bringing the archive of Viola d'amore player (sinekemani) Nuri Duyguer, which are unearthed by Hüseyin Kıyak to the Institute by Duyguer's inheritors gained acceptance, Istanbul Research Institute also started to work on music heritage of Istanbul with the initiative of Derya Türkan to form the "Istanbul and Music" Studies Program within the institution.

It seems possible to see this in good faith and describe it as the first step of formation of a Istanbul music repository. Archiving procedure of lyrics, notations, books, photographs etc. are being carried out by phisical conservation and digitization of the material, undertaken by Hüseyin Kıyak and Fatmanur Kekeç.

Ersu Pekin (see 19)

Hüseyin Kıyak

He has graduated from Marmara University Turkish Language and Literature department and completed a master degree in The Institute of Turkic Studies at the same university. He has worked as the editor of several art, music and literature books. The books he prepared, *Yüz Yıllık Metinlerle Tanburi Cemil Bey* (Kubbealtı Neşriyatı, 2017) (Tanburi Cemil Bey with hundred years old texts), *Mısrabı, Yayı ve Kalemikle Mesud Cemil* (Kubbealtı Neşriyatı, 2018) (Mesud Cemil with His Plectrum, Bow and Pen), have been published by Kubbealtı Neşriyat. He pursues his PhD in Musicology and Musical Theory Department at Istanbul Technical University Turkish Music State Conservatory and conducts archival work within the scope of "Istanbul and Music" Studies Program that has been established at Istanbul Research Institute, as well as performing his duty as a vocal artist in Presidential Classical Turkish Music Choir.

Alâeddin Yavaşca Koleksiyonu

Sinan Sipahi, Harun Korkmaz

1 Mart 1926'da Kilis'te doğan Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca, 1951 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Birçok Kadın-Doğum mütehassısı yetiştiren ve tıp alanında 54 bilimsel neşriyatı bulunan Yavaşca, Haseki Hastanesi Başhekimliği'nden 1990 yılında emekli olarak hekimlik hayatını noktaladı.

Meşk sisteminin son temsilcisi olan Alâeddin Yavaşca 8 yaşındayken başladığı musiki hayatında, Dr. Subhi Ezgi, Zeki Ârif Ataergin, Sâdeddin Kaynak, Münir Nurettin Selçuk ve dönemin birçok önemli isimlerinden yararlanmış. 1950 yılında girdiği İstanbul Radyosu'nda solist icracı olup 1967'den bu yana koro yöneticiliği, Türkiye Radyoları ve TRT bünyesinde Danışma, Denetleme ve Repertuvar Kurullarında üyelik ve başkanlık dâhil önemli görevler almış, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın çeşitli eğitim komisyonlarında üyelik hizmeti vermiştir. Yavaşca Türk musikisinde devlete bağlı ilk konservatuarın kurucuları arasında yer alıp 1976'dan itibaren Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın yönetim kurulunda ve öğretim kadrosunda çalışmış ve öğrenciler yetiştirmiştir.

İcracılığının yanında bestekârlıkla da meşgûl olan Yavaşca, muhtelif formlarda 654 eser bestelemiş, ayrıca dokuz bestekâra ait 22 esere aranağme yapmıştır. Yavaşca'nın çeşitli kurumlarca çıkartılan CD'lerin yanında arşivinde yurt içi-yurtdışı verdiği birçok konserlerden ve radyo icralarından derlenen 300 civarında CD, hakkında yazılan altı kitap ve kendisinin yazdığı "Türk Mûsikisi'nde Kompozisyon ve Beste Biçimleri" adlı kitabı bulunmaktadır.

Alâeddin Yavaşca ilk gençlik yıllarından bu yana icra edeceği eserlerin notasını bizzat yazmış, merakı sebebiyle de Klasik Türk Musikisi'nin bütün sözlü formlarında binlerce eserin notasını çeşitli kaynaklardan istinsah ederek arşivine kazandırmıştır. 20. yüzyılın önde gelen hânendelerinden birisi olması yanında ciddi bir beste külliyyatının yaratıcısı olduğu için bestelediği eserlerin notaları ve bu eserleri bestelerken yazdığı eskizler de arşivinin mühim bir unsurudur. Yavaşca'nın arşivinde ayrıca pek çok musikîşinasın el yazıları ile de muhtelif notalar bulunmaktadır. Bunun yanısıra bestelemesi için gönderilen güfteler/şiiirler, konservatuar hocalığı yaptığı dönemlere ait konservatuar evrakı, musiki konusunda kaleme alınmış pek çok kitap, dergi, makale, tez, bildiri ile kendisine gönderilmiş olan muhtelif mektuplar ve davetiyeler arşivinin mühim bir kısmını teşkil etmektedir. Arşivde önemli miktarda da fotoğraf bulunmaktadır. Yavaşca'nın arşiv ve kütüphanesi, Alâeddin ve Ayten Yavaşca tarafından 2018 yılında İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'ne bağışlanmıştır. Sinan Sipahi, Harun Korkmaz ve Hulusi Özbay tarafından yapılan tasnif ve kataloglama çalışmaları devam etmektedir.

Alâeddin Yavaşca Collection

Sinan Sipahi, Harun Korkmaz

Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca, who was born in Kilis on 1 March 1926, has graduated from Istanbul University Faculty of Medicine in 1951. Yavaşca, who has educated many gynaecology experts and has 54 scientific publications in the field of medicine, has put an end to his profession as a physician by retiring from his position as a chief physician at Haseki Hospital in 1990.

Alâeddin Yavaşca, who is the last representative of meşk system, has benefited from Dr. Subhi Ezgi, Zeki Ârif Ataergin, Sâdeddin Kaynak, Münir Nurettin Selçuk and many important people of that period, in his musical life, which he started when he was 8. He has been a performer soloist in Istanbul Radio, where he started working in 1950, and since 1967 he has been assigned to important positions including choirmaster, councillorship and chairmanship in Advisory, Supervisory and Repertoire Boards within Turkish Radios and TRT, he has been a member of various education committees of Ministry of National Education and Ministry of Culture. Yavaşca is among the founders of first Turkish music conservatory affiliated to the state and he has worked in the administrative board and teaching staff of Turkish Music State Conservatory and trained students since 1976.

Besides being a performer, Yavaşca is also a composer and he has composed 654 pieces in various forms, moreover, he has composed interlude to 22 pieces of nine composers. In addition to CDs, released by various organizations, in his archive, Yavaşca has around 300 CDs compiled from many concerts given inside and outside Turkey and radio performances, six books written about him and the *Türk Mûsikisi'nde Kompozisyon ve Beste Biçimleri* (Composition Forms in Turkish Music) book written by himself.

Alâeddin Yavaşca, beginning from his early youth, has copied the notation of the pieces to perform, and brought in the notations of thousands of pieces in all vocal forms of the classical Turkish music, copying from various sources to his archive out of curiosity. Along with being a leading singer of the twentieth century, as he is the creator of a significant composition collection, the notations of the pieces he had composed and the drafts of these pieces are an important element of his archive. There are also various autograph notations from many musicians in Yavaşca's archive. Additionally, lyrics/poems that have been sent for him to compose; conservatory documents from his conservatory teaching period; many books, magazines, articles, dissertations, papers written on music and various letters and invitations sent to him constitute a significant part of his archive. There are also a vast number of photographs in the archive. Yavaşca's archive and library have been donated to Istanbul Research Institute in 2018 by Alâeddin and Ayten Yavaşca. The classification and cataloging works that are being conducted by Sinan Sipahi, Harun Korkmaz and Hulusi Özbay are in progress.

Sinan Sipahi

Müzik çalışmalarına Arif Sami Toker'le başladı. Osman Nuri Özpekel (ud, repertuar), Erol Sayan (bestekârlık, repertuar ve nazariyat), Bilge Özgen (bestekârlık) gibi önemli isimlerden istifade eden Sipahi, Bilge Özgen'in ve müzikle ilgili her konuda faydalandığı Prof. Dr. Selâhattin İçli'nin arşiv çalışmalarını gerçekleştirdi. Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca ile yirmi yıldır devam eden arşiv çalışmalarını Yavaşca'nın danışmanı ve asistanı olarak sürdürmektedir. Kültür Bakanlığı tarafından yayımlanan *Alâeddin Yavaşca* (2011) isimli bir kitabı bulunan Sinan Sipahi yirmi sekiz de eser bestelemiştir. Sipahi, 2013 yılından bu yana Pera Müzesi Türk Müziği Konserleri'nin koordinatörlüğünü yapmaktadır.

Harun Korkmaz

2011'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nü bitirdi. 2014 yılında Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi kürsüsünde Prof. Dr. Zeynep Tarım danışmanlığında yüksek lisansı tamamlayarak aynı kürsüde doktora başladı. Yazma güfte mecmuaları üzerine bir doktora tezi hazırlamaktadır. 2013 yılından beri İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olarak görev yapmaktadır. Enstitü'de bulunan, Hüseyin Sadeddin Arel'e ait arşivin tasnif ve kataloglama çalışmalarını nihayete erdirmiştir. Musiki tarihi sahasında Murat Bardakçı'dan istifade etmiş, Leonidas Asteris'ten şan, M. Doğan Dikmen'den Klasik Türk Musikisi repertuarı dersleri almıştır. *İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki Musiki Yazmalarının Kataloğu* (İÜ Yayınları, 2014) ve *Mûsikînin Diyârbekri – Klasik Türk Musikisinde Diyarbakirli Bestekârlar* (Diyarbakır Kayapınar Belediyesi, 2018) isimli iki çalışması yayımlanmıştır.

Sinan Sipahi

He was introduced to musical studies by Arif Sami Toker, and was tutored in ud and repertoire by Osman Nuri Özpeker; in composing, repertoire and theory by Erol Sayan; and in composing by Bilge Özgen. He worked in the archives of Bilge Özgen and Selâhattin İçli, whom he benefitted from in all aspects of music. He has been working on Alâeddin Yavaşca's archive for twenty years and continues to serve Yavaşca in advisory capacity. His book *Alâeddin Yavaşca* was published by the Ministry of Culture and Tourism in 2011. Sipahi has been organizing Pera Museum's Turkish Music Concerts since 2013.

Harun Korkmaz

He has graduated from the history department of Faculty of Letters and Arts at Istanbul University in 2011. Having acquired MA degree under the supervision of Zeynep Tarım at the Ottoman Institutions and History of Civilizations chair of the same department, he became a PhD candidate with a research focusing manuscripts of lyrics mecmuas at Istanbul University. He has been a research assistant at the Research Institute of Turkology of Istanbul University since 2013. During this time he has completed the classification and cataloguing work on Hüseyin Sadeddin Arel collection of the Institute. He was tutored by Leonidas Asteris in singing, and by M. Doğan Dikmen in Classical Turkish Music repertoire, while he benefited from Murat Bardakçı's knowledge in music history. He has authored two books: *İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki Musiki Yazmalarının Kataloğu* (İÜ Yayınları, 2014) (The Catalog of Music Manuscripts in Istanbul University Library) and *Mûsikînin Diyârbekri: Klasik Türk Musikisinde Diyarbakirli Bestekârlar* (Diyarbakır Kayapınar Belediyesi, 2018) (Diyarbakir of the Music: Composers from Diyarbakir in Classical Turkish Music).

SUNA VE İNAN
KIRAÇ VAKFI